

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Analýza volnočasových aktivit v Mostě

Analysis of Leisure Activities in Most

Kateřina Bártová

Plzeň 2013

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta ekonomická
Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Kateřina BÁRTOVÁ**
Osobní číslo: **K09B0235P**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management obchodních činností**
Název tématu: **Analýza volnočasových aktivit v Mostě**
Zadávající katedra: **Katedra marketingu, obchodu a služeb**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Definujte pojem volnočasové aktivity v užším i širším pojetí.
2. Charakterizujte rozšíření center volnočasových aktivit a situaci v ČR a ve světě.
3. Analyzujte vybranou obec vzhledem k možnému využití pro volnočasové aktivity.
4. Navrhněte projekt realizace centra volnočasových aktivit, případně změny již existujícího.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: 40 - 60

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- **HORNER, Susan., SWARBROOKE, John.** *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času.* Praha: Grada Publishing a. s., 2003, 488s. ISBN 80-247-0202-9.
- **FORET, Miroslav.** *Marketingový průzkum.* Brno: Computer Press, 2008, 128 s. ISBN 978-80-251-2183-2.
- **HOFBAUER, Břetislav.** *Děti, mládež a volný čas.* Praha: Portál, 2004, 172 s. ISBN 80-7178-927-5.
- **KUBÁTOVÁ, Helena.** *Sociologie životního způsobu.* Praha: Grada Publishing, a. s., 2010, 272 s. ISBN 978-80-247-2456-0.

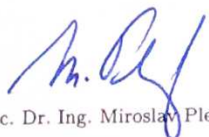
Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Pavel Česal

Katedra marketingu, obchodu a služeb

Datum zadání bakalářské práce: 31. října 2012

Termín odevzdání bakalářské práce: 3. května 2013



Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný
děkan



Doc. Ing. Petr Cimr, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 31. října 2012

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma:

„Analýza volnočasových aktivit v Mostě“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni, dne

.....

podpis autora

Úvod	7
1 Metodika práce	9
2 Charakteristika vybrané oblasti	10
2.1 Statutární město Most	10
2.2 Rozvojové cíle města	11
2.3 Rekultivace v okolí města	12
2.4 Obyvatelstvo města jako cílová skupina pro analýzu	13
2.4.1 Národnostní struktura	13
2.4.2 Věková struktura	13
2.5 Podnikání v Mostě	14
3 Analýza nabídky volnočasových aktivit	16
3.1 Čas	16
3.2 Volný čas	17
3.2.1 Rozsah volného času	20
3.3 Volnočasové aktivity	20
3.3.1 Volnočasové aktivity podle náplně činnosti	21
3.3.2 Volnočasové aktivity v užším a širším pojetí	23
3.4 Centra volnočasových aktivit	24
3.4.1 Rozšíření center volnočasových aktivit ve světě	25
3.4.2 Rozšíření center volnočasových aktivit v ČR	27
3.4.3 Centra volnočasových aktivit v Mostě	28
3.5 Sport	30
3.5.1 Podpora sportu ze strany města	31
3.5.2 Nabídka sportovních disciplín	32
3.6 Kulturní zařízení	35
3.6.1 Kulturní akce v Mostě	36
3.7 Historické památky	36
3.7.1 Kostel Nanebevzetí Panny Marie	36
3.7.2 Hrad Hněvín	37
3.7.3 První náměstí	37
3.7.4 Další památky	38
3.8 Rekreace a cestovní ruch na Mostecku	38
3.8.1 Silné a slabé stránky	39

3.8.2	Uhelné safari	39
3.9	Shrnutí analýzy nabídky volnočasových aktivit	40
4	Analýza poptávky po volnočasových aktivitách	41
4.1	Vyhodnocení dotazníkového šetření	41
4.2	Shrnutí analýzy poptávky po volnočasových aktivitách v Mostě.....	49
5	Návrh projektu lanového centra	50
5.1	Potenciál oblasti	50
5.2	Plánované projekty a jejich financování	51
5.3	Návrh lanového centra	52
5.3.1	Legislativa.....	53
5.3.2	Umístění.....	55
5.3.3	Vlastnictví a prodej půdy.....	56
5.4	Marketing lanového centra.....	57
5.4.1	Cílová skupina	57
5.4.2	Konkurence	58
5.4.3	SWOT analýza.....	59
5.4.4	Zaměstnanci	60
5.4.5	Produkt.....	60
5.4.6	Reklamní kampaň	61
5.4.7	Tvorba ceny	62
5.4.8	Finanční kalkulace	64
5.4.9	Výnosy a splacení investice	67
5.4.10	Distribuce.....	67
Závěr		69
Seznam obrázků		70
Seznam tabulek		71
Seznam použitých zdrojů		72
Odborné publikace		72
Internetové zdroje.....		73
Seznam příloh.....		78

Úvod

Každému se při zmínce o volnočasových aktivitách vybaví něco jiného. Volný čas je možné využít mnoha způsoby – sportem, návštěvou společenských akcí či kulturních zařízení, ale i mnohem jednoduššími činnostmi jako je četba knih nebo poslech hudby. V dnešní době význam volnočasových aktivit roste a s ním se rozšiřují i možnosti jeho využití. Stejně tak stoupají nároky na jeho kvalitu. Každý člověk by se měl snažit využít svůj čas smysluplně nějakou zábavnou, ale zároveň prospěšnou činností – ať už pro své zdraví, pro svůj osobní či duševní růst, nebo pro druhé.

Volný čas je velmi důležitou částí života lidí, při které relaxují a ze všeho nejvíce zde můžou uplatňovat svá svobodná rozhodnutí. Ruku v ruce s tím, jak roste význam volného času, jsou lidé ochotní za své koníčky utratit mnohem více finančních prostředků.

Tato bakalářská práce se zabývá studiem způsobu trávení volného času obyvateli ve městě Most (tedy stranou poptávky po volnočasových aktivitách) a analýzou nabídky jednotlivých subjektů. Při této příležitosti bude nutné vysvětlit základní pojmy: čas, volný čas a volnočasové aktivity.

Velkou roli ve způsobu trávení volného času obyvateli města hraje obec, v tomto případě statutární město Most, nakolik umožňuje a podporuje vznik volnočasových center, zájmových a vzdělávacích kroužků, jak často pořádá kulturní a sportovní akce. Záleží ale i na tom, jak podporuje drobné podnikatele, kteří nabízejí služby s volným časem spojené.

Pro úspěch na poli poskytování služeb, konkrétně služeb spojených s volnočasovými aktivitami, je nezbytný dobře propracovaný marketingový mix. Je nutné soustředit pozornost nejen na klasická 4P, ale především na lidi, kteří mají na kvalitu služby obrovský vliv. Právě zaměstnanci můžou být příčinou, proč se zákazník k firmě vrátí, nebo naopak přejde ke konkurenci. Pro marketing volnočasových aktivit je ale třeba nejprve zjistit, kdo tyto produkty spotřebovává a jaké jsou jejich preference, proto je součástí práce dotazníkové šetření. Jeho hlavním cílem je zjistit zájem mosteckého obyvatelstva o nově vznikající příměstskou rekreační oblast „Jezero Most“ a celkové zmapování preferencí obyvatel v trávení volného času.

Cílem práce je na základě již zmíněné analýzy a vyhodnocení dotazníku navrhnout projekt realizace centra volnočasových aktivit v blízkosti tohoto severočeského města, včetně určení cílové skupiny, analýzy konkurence a návrhu marketingové kampaně. Dílčím cílem je analýza silných a slabých stránek cestovního ruchu na Mostecku, který je pro ziskovost volnočasového centra velmi důležitý.

1 Metodika práce

Autorka této práce se při psaní řídila pokyny Metodikou k vypracování bakalářské/diplomové práce, zpracovanou doc. PaedDr. Ludvíkem Egerem, CSc., vydanou v říjnu 2011.

Práce je rozdělena do pěti kapitol. V první kapitole je stručně popsána metodika využitá v práci, druhá kapitola pojednává o vybrané oblasti pro analýzu, tedy o městě Most. Jsou v ní také vysvětlené některé základní teoretické pojmy. Třetí kapitola se věnuje samotné analýze volnočasových aktivit v Mostě z hlediska nabídky; tato analýza je provedena metodou **desk research**, tedy analýzou sekundárních dat. V následující – čtvrté – kapitole je zpracována poptávka po volnočasových aktivitách v Mostě. Zahrnuje analýzu výsledků **dotazníkového šetření**, které proběhlo v měsíci březnu 2013 mezi obyvateli města Mostu.

Dotazník se skládal ze dvanácti tematických otázek. Třináctá otázka zjišťovala věk respondentů, aby bylo možné přibližně určit cílovou skupinu pro navrhovaný projekt centra volnočasových aktivit. Distribuce probíhala z větší části přes internet, z menší části pak tištěnou formou. Dotazník vyplnilo celkem 160 obyvatel Mostu a z jejich odpovědí vyplývá, že obyvatelé města by měli zájem o výstavbu lanového centra u jezera Most. Tímto projektem se zabývá poslední kapitola práce, v níž je popsán legislativní rámec provozování lanového centra, návrh umístění, určení cílové skupiny, marketingový mix, analýza konkurence, SWOT analýza a také problematika vlastnictví půdy v oblasti.

2 Charakteristika vybrané oblasti

2.1 Statutární město Most

Statutární město Most je obec nacházející se ve střední části Ústeckého kraje, situovaném v severozápadních Čechách. Město se rozkládá na ploše 86,94 km² v nadmořské výšce 230 metrů nad mořem. Se svými 66 762 obyvateli (údaj k 30. červnu 2012) je druhým největším městem Ústeckého kraje a čtrnáctým v České republice. [2, 53]

„Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.“ [58]

Město Most je jedním z 26ti statutárních měst v České republice. *„Statutární město je samostatně spravováno zastupitelstvem města; dalšími orgány statutárního města jsou rada města, primátor, magistrát a zvláštní orgány města. (...) Územně členěná statutární města upraví své vnitřní poměry ve věcech správy města statutem, který je vydáván formou obecně závazné vyhlášky obce.“* Status města obsahuje především vymezení městských obvodů a pravomoci orgánů, které je spravují. [58]

Most je známý především moderní architekturou a svou jedinečnou historií. První zmínky o osídlení této oblasti pochází z Kosmovy kroniky okolo roku 1040. Osada byla známá jako *Pons Gnevin*, tedy Most Hněvův. Za vlády Přemyslovců se Most stal městem. Ve 13. století město bohatlo, jednak z obchodu a také z pěstování vinné révy. V druhé polovině 15. století a na začátku 16. století došlo k několika ničivým požárům. Největší z nich zasáhl město v roce 1515 a jeho plameny pohltily téměř celé město. Byly vystavěny nové domy a město dále prosperovalo. Další katastrofu znamenala Třicetiletá válka, kdy bylo město i hrad Hněvín nad ním dobyt Švédy. Hrad byl po válce na žádost Mostečanů rozebrán, aby už nepřitahoval pozornost nepřátel. Město tak ztratilo politický a hospodářský význam. [16]

K dalšímu zásadnějšímu rozvoji došlo až v 19. století, kdy byly v okolí města objeveny zásoby hnědého uhlí. Zpočátku malé doły a šachty provozovali mostečtí obyvatelé, aby si přivydělali během zimních měsíců. Nová epocha v rozvoji města začala v roce 1870,

kdy byla dokončena a otevřena železniční dráha Chomutov – Ústí nad Labem, která vedla přes Most. Ve městě byla postavena řada průmyslových podniků a prudce se zvýšil počet obyvatel. Postupně se rozšiřovala těžba v okolí, vznikaly první uhelné společnosti a do města se ve velkém stěhovali horníci. Po druhé světové válce bylo rozhodnuto o výstavbě obydlí pro horníky v nové lokalitě – tam, kde stojí současné město Most. Zpočátku probíhala stavba tradičním cihlovým způsobem, ale v průběhu výstavby došlo ke změně názorů na efektivitu a tvarování objektů. Proto už roku 1954 proběhla výstavba prvních panelových domů. Rozhodujícím mezníkem byl rok 1964, kdy vláda vydala rozhodnutí o likvidaci celého starého města, aby uvolnilo prostor pro vytěžení sta milionů tun kvalitního hnědého uhlí. Staré královské město bylo v letech 1965 až 1987 zcela zbořeno a bylo vystavěno město nové. [2, 16]

Velká koncentrace těžkého průmyslu a jím poškozené životní prostředí patří k slabým stránkám Mostecka. Dalšími negativními stránkami této oblasti jsou nezaměstnanost, podprůměrná vzdělanost obyvatel, nadprůměrná kriminalita a vysoká koncentrace méně přizpůsobivých obyvatel. [2]

Na straně druhé však v posledních dvaceti letech dochází k rozsáhlým rekultivacím bývalých povrchových dolů a ke zlepšování stavů vod i ovzduší, které v současnosti nemá v České republice obdoby. *„Rekultivacemi těžebních prostor, které byly provedeny v minulosti nebo probíhají, se vrací přírodě nebo k různým hospodářským a sociálním účelům tisíce hektarů obnoveného území. Podnikatelské i veřejné aktivity mění tvář měst a obcí a postupně i společenský život v nich. Zvyšuje se informovanost obyvatel a hledají se cesty ke změně životního stylu.“* [2, s. 121]

2.2 Rozvojové cíle města

Očekává se, že Mostecko nadále zůstane průmyslovou oblastí, kde se bude průmysl vyvíjet podle požadavků nového století. Předpokládá se také intenzivnější využití tohoto území pro rekreaci, trávení volného času a cestovní ruch.

Samotné město Most se aktivně podílí na zlepšování prostředí pro život svých obyvatel. Dlouhodobě také vyvíjí snahy o obnovení Mostecka jakožto oblíbené turistické destinace. Všechny tyto aktivity mají určitou vazbu na volnočasové aktivity: mezi své rozvojové (dlouhodobé) cíle **všeobecný rozvoj obyvatelstva**, tedy zaměření na vzdělání a změnu životního stylu (právě pomocí široké nabídky volnočasových

aktivit). Město chce dále podporovat **hospodářskou restrukturalizaci a rozvoj**, soustředící se na vznik nových pracovních míst, která by nahradila zaniklá pracovní místa v těžebním průmyslu. Město se snaží o **vytvoření lepšího podnikatelského prostředí**, ve kterém by snáze vznikaly malé a střední podniky a které by přilákalo investory, jak tuzemské, tak i zahraniční. Město se také podílí na **obnovení ekologické rovnováhy**, spočívající v další nápravě škod v krajině a ve snižování emisí do vzduchu i vod. [2, 53]

Ke střednědobým cílům patří **zdokonalení dopravní infrastruktury**, získávání **státních a evropských finančních prostředků** k realizaci rozvojových projektů a provázání hospodářských a společenských vazeb se sousedním Saskem. Aktuálním krátkodobým cílem města Mostu je mimo jiné **řešení vysoké nezaměstnanosti a zlepšení obrazu Mostecka**, což by mělo vést k přilákání investorů a rozvoji cestovního ruchu. [2, 53]

Všechny tyto vize a cíle představilo město v dokumentu **Strategický plán rozvoje města Mostu do roku 2020** v rámci pěti pilířů, přičemž třemi z těchto pilířů se tato práce bude zabývat dále, protože se volnočasových aktivit přímo týkají. [53]

2.3 Rekultivace v okolí města

V kontextu volnočasových center je velmi důležitým pojmem rekultivace, neboli obnova narušené krajiny. Velká část center volnočasových aktivit v Mostě a okolí vznikla na místech bývalých povrchových hnědouhelných lomů jako výsledek dlouhého procesu rekultivace. Příkladem mohou být areály Benedikt, Matylda a nově vznikající jezero Most.

Rekultivace se podle fází dělí na technickou a biologickou. Dále se dělí podle využití ploch na zemědělskou, lesnickou, vodohospodářskou a rekreační. Výsledkem **zemědělské rekultivace** jsou vinice, pole, louky či sady. **Lesnická rekultivace** je časově náročnější, jedná se o vysazení nových lesů. Tyto dva druhy rekultivace převládaly do roku 1980 (zemědělské rekultivace přes 60% ploch a lesnické přes 30% ploch). Větší podíl zemědělských rekultivací je možné vysvětlit tehdejší snahou o eliminaci úbytku zemědělských pozemků. [19]

V současnosti je pro Mostecko typická **vodohospodářská (neboli hydrická) rekultivace**. Řadí se sem zatápnění vytěžených lomů a obnova říčních toků. Výsledkem

rekreační rekultivace jsou parky, parkové lesy, lovecké prostory, koupaliště, zahrádkářské kolonie, sportovní prostory (hřiště, závodiště, cvičiště) a výchovně vzdělávací areály (zookoutky, lunaparky, divadla v přírodě apod.) V poslední době splývá s rekreační rekultivace s vodohospodářskou, protože trendem posledních dvaceti let je intenzivní rekreační využití nově vzniklých vodních nádrží. [19]

2.4 Obyvatelstvo města jako cílová skupina pro analýzu

Vzhledem k faktu, že Most v současné době nepatří mezi oblíbené turistické destinace, budou konzumenti volnočasových aktivit z větší části pouze obyvatelé města.

Ve vývoji počtu obyvatel v Mostě můžeme pozorovat dva významné trendy. Od 80. let 19. století došlo k prudkému nárůstu počtu obyvatel, který byl způsoben jak migrací za prací, tak i populační explozí. K ustálení nárůstu došlo před rokem 1914. Po první světové válce došlo k mírnému vzestupu, ale ve 30. letech se již počet obyvatel stabilizoval. K nejstrmějšímu nárůstu počtu obyvatel došlo v 70. a 80. letech 20. století. Od 90. let je možné pozorovat opačný jev, který – ačkoli není tak strmý – je způsoben útlumem těžby a nárůstem nezaměstnanosti. [2]

Z důvodu dlouhodobého zaměření této oblasti na těžbu uhlí je na Mostecku velmi specifická vzdělanostní struktura obyvatel: podíl středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaných je o 14,1% nižší než celorepublikový průměr. [53]

2.4.1 Národnostní struktura

I přes proces germanizace převažuje na Mostecku po roce 1945 jednoznačně obyvatelstvo české národnosti. Druhou a třetí nejpočetnější menšinou jsou obyvatelé slovenské a německé národnosti. Problematictější je určení počtu romského etnika. Do roku 1991 neexistovalo žádné objektivní sčítání osob romské národnosti. Až sčítání obyvatel roku 1991 a dále obsahují kolonku romské národnosti. K té se tehdy přihlásilo 32 903 Romů, při dalším sčítání v roce 2001 už jen 11 761 jedinců. [2]

2.4.2 Věková struktura

Věková struktura obyvatelstva je z hlediska volnočasových aktivit nezanedbatelná, protože právě věk je jedním z významných ukazatelů toho, jakými aktivitami lidé svůj volný čas tráví. Jak potvrdilo mnoho analýz této oblasti, mladí lidé dávají přednost jiným aktivitám než senioři. Například z celorepublikového výzkumu Radima

Bačuvčíka vyplývá, že mladí lidé ve věku 15-24 let nadprůměrně navštěvují kulturní akce, věnují se aktivnímu i pasivnímu sportu a baví je práce s počítačem, zatímco lidé ve věku 60 – 80 let se z pochopitelných důvodů raději věnují ručním pracím, čtením knih a tisku nebo posloucháním rozhlasu. [1]

Věková struktura na Mostecku je mladší, než je průměr České republiky. Tento jev částečně souvisí s národnostní strukturou, tedy větším zastoupením Romů. V Romské menšině se rodí více dětí, tudíž je zde více mladých lidí než ve zbytku populace. Rozdíl je poměrně výrazný: v 80. letech měla každá romská rodina průměrně 3,5 dětí, zatímco česká rodina pouze 1,7. [2]

2.5 Podnikání v Mostě

Přibližně 70% zaměstnanců pracujících v odvětví průmyslu je zaměstnáno velkými podniky. V Mostě je velmi nízký počet malých podniků, především ve výrobních odvětvích a ve službách. Jednou z bariér, která brání rozvoji těchto podniků, je skutečnost, že obecně je preferován zaměstnanecký poměr před vlastním podnikáním. Iniciativa občanů k založení takového podnikání je tedy podprůměrná. Mezi další bariéry patří nedostatek volného kapitálu a nedostatek vhodných prostor pro malé podnikání. Nejúspěšnějšími podnikatelskými subjekty na Mostecku jsou obecně větší podniky se zahraniční kapitálovou účastí. [2]

Město Most se aktivně snaží o podporu podnikání a zlepšení podnikatelského prostředí, což je klíčovým faktorem ekonomického růstu oblasti. Je také jedním z pěti pilířů **strategické vize rozvoje města Mostu** do roku 2020. Pokud tento pilíř zkonkretizujeme, jedná se o:

- **Podporu těžby uhlí** za příznivých podmínek pro město, obyvatele a životní prostředí tak, aby nedošlo k zániku dalších pracovních míst
- **Rozvoj služeb**, jak z pohledu kvality, tak i objemu. Sektor služeb má velký potenciál k rozvoji konkurenceschopnosti města a je spojen s dalšími rozvojovými cíli města – s podporou cestovního ruchu a se zlepšením kvality života obyvatel. Konkrétně se jedná o podporu nabídky moderních podnikatelských a kancelářských prostor ve městě. Město Most dále usiluje o rozšíření a zkvalitnění služeb, které souvisí s cestovním ruchem a trávením volného času.

- **Rozvoj vědy a výzkumu** je další prioritou zahrnující podporu inovačních a výzkumných center a organizací zaměřených na vzdělávání. To by mělo směřovat k udržení si vysokoškolsky vzdělaných obyvatel, což je jeden ze současných problémů celé oblasti. Cílem města je také snížení podílu obyvatel se základním vzděláním. Chce toho docílit širokou nabídkou vzdělání, od rekvalifikačních kurzů až po vysoké školy.
- S finanční podporou ze státního rozpočtu a fondů Evropské unie vybudovalo město Most strategickou průmyslovou zónu Joseph s cílem **poskytnout prostor investorům** a vytvořit nová pracovní místa. Výstavba tohoto komplexu, který má potenciál vytvořit až 3000 pracovních míst, je součástí mezinárodní kampaně „Investujte v srdci Evropy“. [53]

3 Analýza nabídky volnočasových aktivit

Současná doba vyžaduje, aby lidé hospodařili se svým časem, ať už jde o čas volný nebo čas strávený prací. Existuje velké množství podnikatelských subjektů, které nabízejí nepřehledné množství produktů spojených s volnočasovými aktivitami.

Může se jednat široké spektrum kulturních akcí nebo o sportovní zařízení, která poskytují prostor (popřípadě i vybavení) k vykonávání určitých sportů. Volný čas lidí tráví i v kavárnách, restauracích, obchodech nebo cukrárnách. Nároky na způsob trávení volného času se zvyšují, a s nimi by se měla zvyšovat kvalita nabízených možností, jak volný čas trávit.

Není vždy jednoduché určit, která aktivita se mezi volnočasové řadí a která už nikoli. Příkladem může být nakupování. Pro jednoho člověka to může být pouze jedna z mnoha povinností, kterou musí zajistit pro chod domácnosti. Pro jiného člověka to ale může být potěšení a touto aktivitou tráví mnohem víc času, než musí. Stačí se podívat na moderní nákupní centra, kam se lidé často chodí projít a podívat se, co jednotlivé obchody nabízí, ale bez jasného úmyslu koupit něco konkrétního.

Aby bylo možné se dále věnovat analýze volnočasových aktivit, je nutné vymezit pojmy čas, volný čas a volnočasové aktivity.

3.1 Čas

Chápání času prošlo v historii mnoha proměnami. Nejdříve šlo o poznání pravidelně se opakujících přírodních jevů, jako střídání dne a noci nebo ročních období, také o proměnlivost fází lidského života; později byl čas chápán jako objektivně měřitelný jev, který je však subjektivně prožíván. [7]

„Čas je základní dimenzí, velkou jistotou a šancí lidského života. V jeho průběhu se člověk setkává s příznivými i negativními podmínkami a vlivy, které jeho prožívání někdy podporují a stimulují, jindy však brzdí nebo znemožňují. Všechny zřetele jsou pro něj výzvou, se kterou se musí trvale vyrovnávat. Časové vymezení jeho života předpokládá a vyžaduje, aby člověk usiloval o to, čas svého života zhodnocovat co nejlépe, a v tomto směru jednal aktivně.“ [7, s. 10]

Na problematiku můžeme nahlížet z hlediska kvantitativního – tedy objem času – a z hlediska kvalitativního – tedy struktura času a vykonávané aktivity. Obecně dělíme čas do tří, respektive do čtyř skupin. [4]

Čas pracovní je vymezený jak obsahově, tak i časově; jedná se o čas strávený výdělečnou činností. [4]

Čas vázaný je již vymezený pouze svým obsahem. Jedná se o činnosti nutné k zachování biofyziologického systému člověka a uchování sociálního systému, ve kterém žije (zajištění provozu domácnosti a rodiny). Vázaný čas bývá vnímán jako největší zdroj možností **zvětšování objemu volného času**. Tento proces je obvykle realizován dvěma způsoby:

- technickým a technologickým zlepšením, například koupí auta pro rychlejší dojížděku do zaměstnání, přístroje k urychlení domácích prací;
- převedením činností do oblasti veřejných služeb (například podnikové stravování, prádelny). [4]

Čas trávený prací nebo studiem (včetně přípravy na tuto činnost a včetně cesty) zabere přibližně 40% české populace 8 až 11 hodin denně. Nejdéle pracující jsou lidé okolo 25 let věku. Z výzkumů vyplývá, že čím vyšší je vzdělání osoby, tím častěji tráví prací nadprůměrnou dobu. [1]

Čas volný není vymezený ani obsahově, ani časově. [4]

Všechny činnosti však nelze přesně zařadit do jedné ze tří zmíněných kategorií. Jedná se nejčastěji o činnosti na pomezí vázaného a volného času – tedy aktivity, které přinášejí radost a uspokojení, současně však přináší praktický užitek. Z tohoto důvodu se někdy zavádí nová kategorie – **tzv. polovolný čas** – kam se tyto hraniční činnosti řadí. Je kladen důraz na jejich dvojnásobný charakter, který můžeme vidět například v ručních pracích, zahrádkaření, kutilství nebo v péči o děti. Na jedné straně si může člověk dobrovolně vybrat, na druhé straně je výrazně ovlivněn svými závazky, které vychází ze společenského postavení. [4, 7]

3.2 Volný čas

Pro analýzu volnočasových aktivit je stěžejní především čas volný. Pokud se zeptáme lidí různých povolání v různém věku, dostaneme velmi různorodé a odlišné odpovědi,

co si pod volným časem představí. To vyplývá z toho, že každý člověk tráví svůj volný čas odlišně.

Na volný čas se dá nahlížet z několika pohledů: je možné ho rozlišit z kvantitativního a kvalitativního hlediska, dále podle toho, zda se váže na jedince nebo na společnost, a také podle vztahu volného času k práci.

Volný čas z kvantitativního hlediska je čas, který člověku zbude po naplnění svých pracovních i nepracovních povinností (tzv. **reziduální definice**; volný čas je to, co „zbude“). Proto je nejčastěji uváděn na posledním místě: prostor pro volný čas je vymezen délkou trvání předchozích činností (tedy povinností v pracovním a vázaném čase). [4]

Volný čas z kvalitativně obsahového hlediska je souhrnem činností, pro které se člověk rozhodl z vlastní vůle bez ohledu na tlaky vytvářené společností, ve které žije. (tzv. **normativní definice**). Tento přístup se snaží definovat volný čas pomocí jedné z jeho významných vlastností, například individuálností, svobodné volby činnosti nebo osobní radosti a potěšení z činnosti. [4]

Další možností je **negativní vymezení volného času**, která definuje především to, co volný čas není, například volný čas je „*obecně čas, v němž člověk nevykonává činnosti pod tlakem závazků plynoucích ze společenské dělby práce nebo z nutnosti zachování svého biofyziologického či rodinného systému.*“ [14, s. 156]

Každá z těchto definic se sleduje volný čas z jiného pohledu. Autorka této práce dává přednost definici reziduální, a to pro její jasnou interpretaci. Na ní je založena definice z knihy Pedagogické ovlivňování volného času (Hájek a kol., 2008): „*Volný čas je součástí lidského života mimo čas pracovní (návštěva školy a pracovní proces) a tzv. čas vázaný, který zahrnuje biofyziologické potřeby člověka (spánek, jídlo, osobní hygienu), chod rodiny, provoz domácnosti, péči o děti, dojíždění za prací a další nutné mimopracovní povinnosti. Volný čas je dobou, kterou má po splnění těchto potřeb a povinností člověk k dispozici pro činnosti sebeurčující a sebevytvářející:*

- *odpočinek a zábavu;*
- *rozvoj zájmové sféry;*
- *zlepšení kvalifikace;*
- *účast na veřejném životě.*“ [7, s. 10]

Nedostatky **normativní definice** se jeví v tom, že je velice obtížné definovat volný čas pouze jednou vlastností. Příkladem může být umělec, který pro někoho maluje obraz a nepožaduje finanční odměnu. Malování je jeho koníček a činí mu radost, ale je stále vázán nějakým závazkem či dokonce termínem, kdy by ho měl dokončit. Je pak spekulativní, kam tuto činnost zařadit.

Na volný čas je dále možné se dívat jako na volný čas vázaný na jednotlivce, nebo volný čas vázaný na společnost.

Teorie, které zdůrazňující **individuální charakter volného času**, vycházejí z toho, že jedinec se sám rozhoduje o tom, co bude dělat ve svém volném čase. Ve volném čase mizí všechny závazky a povinnosti člověka vůči společnosti i vůči blízkým osobám. V realitě je to však těžko proveditelné, protože je těžké se z vazeb na ostatní lidi vyvázat: při sledování televize mají lidé vazbu na společnost, při rodinných aktivitách mají vazbu na rodinu. [4]

Oproti tomu, **teorie společenského pojetí volného času** uvádí, že „*volný čas je jedno z největších bohatství společnosti a jednotlivce a proto se společnost nemůže chovat lhostejně k tomu, co její příslušníci ve svém volném čase dělají – utrácet čas zbytečně je přepych, který si společnost nemůže dovolit.*“ Problém tedy spočívá v tom, jak čas využít co nejefektivněji. Zastánci této teorie uvádí, že volný čas by neměl být jen dobou volna či prázdná, ale měl by obohacovat jedince i společnost. Kladou důraz sebevzdělávání, „ušlechtilé koníčky“ a na veřejnou angažovanost v zájmech komunity. Společnost se podle nich musí podílet na trávení volného času svými příslušníky. [4]

Obě tyto teorie se však dívají na realitu ze dvou opačných stran. Volný čas je stále především záležitostí jednotlivce. Vliv společnosti je přípustný pouze prostřednictvím nabídky trávení volného času a vytvářením vhodných podmínek pro činnosti, které jsou žádoucí, nikoli na úrovni zákazu a příkazu. Regulace ze strany společnosti by se měla projevovat konstruktivními návrhy, zasáhnout by měla jen v případě ohrožení jiných osob. [4]

Podle vztahu volného času k práci existují další dva pohledy na volný čas:

V koncepci, ve které se **volný čas váže na práci**, představuje volný čas jakýsi doplněk k času pracovnímu. Slouží jako prostředek regenerace pracovní síly, díky němu dochází

k růstě produktivity člověka ve výrobě. Ve volném čase má být důraz na výchovnou a vzdělávací funkci volného času. [4]

V druhé koncepci, nazvané „**volný čas vázaný na ne-práci**“, je volný čas protikladem k práci. Ta je hodnocena negativně (jako zlo nutné k zajištění finančních prostředků), zatímco volný čas je hodnocen pozitivně, jako prostor pro seberealizaci člověka. Tato koncepce ústí v „tzv. **kompenzační teorii volného času**, kde se volný čas chápe jako „kompenzace“ za omezování člověka v pracovní době, za práci, která odosobňuje a deformuje život člověka.“ [4, s. 118]

3.2.1 Rozsah volného času

Důležitou tendencí ve vývoji volnočasových aktivit je zvyšující se rozsah volného času. Je to způsobeno kulturním, ekonomickým a demografickým vývojem ve společnosti: nárůstem počtu obyvatel, průměrné délky života, prodlužováním školní docházky a zkracováním denní pracovní doby, nárůstem počtu volných dní a podobně. [7]

Celkový rozsah průměrné týdenní pracovní doby v České republice se v letech 1993 – 1999 snížil z 53,4 na 40 hodin a tento trend stále pokračuje. Mezi jednotlivými profesními skupinami se však objevovaly značné rozdíly. V roce 2003 činila průměrná týdenní pracovní doba 41,2 hodiny, v roce 2006 už jen 39,4 hodiny. Pokud se vezme v potaz 52 volných sobot a stejný počet nedělí v roce, dále 13 svátků a nejméně 20 dnů dovolené, je zřejmé, že v současné době se Česká republika řadí mezi první desítku států s největším počtem volných dní v roce, a to 137. [7]

Díky růstu rozsahu volného času se zlepšují předpoklady pro uplatnění obsahové diferenciací volnočasových aktivit. Díky současným technologiím a snadné komunikaci na dálku je pro lidi se specifickými zájmy zjednodušen proces sdružování a výměny informací. [7, 8]

3.3 Volnočasové aktivity

Volnočasové aktivity jsou východiskem všestranného rozvoje osobnosti a formování společenských vztahů. „Každý příslušník naší společnosti vstupuje během svého života do různých prostředí, kde se účastní volnočasových aktivit, získává zde praktické zkušenosti a někdy se setkává i s teoretickými informacemi. Učí se tak poznávat, vzájemně spojovat a vyvažovat jejich různé stránky; nacházet v nich možnosti, které

podpoří jeho vstup do nových oblastí zájmových a veřejně prospěšných aktivit, uspokojí jeho různorodé potřeby a rozvinou zájmy.“ [7, s. 7]

Volnočasové aktivity mají obrovský význam v životě člověka. Jsou významnou oblastí utváření a rozvoje osobnosti, pomáhají člověku sociálně se začlenit a stanovit si své životní ambice. Uskutečňováním svých přání ve volném čase a hodnocením svých výsledků si lidé ověřují vlastní síly a získávají nové zkušenosti. Podceňování role volnočasových aktivit s sebou často nese nežádoucí důsledky, jako například hromadění stresu a psychické vyčerpání. V poslední době se do způsobu trávení volného času promítá evropská integrace a celosvětová globalizace, a to z pozitivního i negativního pohledu. Za pozitivní vliv je považován především rozvoj mezinárodní spolupráce a výměna zkušeností. Existují zde však i negativní vlivy projevující se jak u nás, tak v zahraničí – například drogová a další závislosti, tělesné a psychické násilí a šikana, etnické a sociální vylučování, rasismus. [7, 8]

Na volnočasové aktivity je možné pohlížet z mnoha různých pohledů a dělit je podle náplně činnosti nebo podle toho, zda jsou vykonávány v soukromí nebo na veřejnosti.

3.3.1 Volnočasové aktivity podle náplně činnosti

Podle náplně činnosti můžeme volnočasové aktivity rozdělit na sportovní a fyzickou rekreaci, umění a zábavu, rekreaci v přírodě, činnosti vykonávané doma, dětské hry a stravování. [6]

Výzkumy volnočasových aktivit v posledních dvou desetiletích se soustředily zejména na jejich obsah, frekvenci a také na věkové závislosti. Výsledky jsou následující:

- Aktivity, jejichž rozsah rostl s věkem: četba novin a časopisů, poslech rozhlasu, ruční práce, veřejně prospěšná a politická činnost.
- Aktivity, jejichž rozsah s věkem klesal: hudební, dramatická a výtvarná činnost, turistika, studium, chov zvířat, hry, sběratelství.
- Aktivity, o které zájem do určitého věku rostl a poté ustupoval: poslech hudby, návštěva kina, koncertů, diskoték, večírků, mejdanů, restaurací, kaváren, schůzky s partnerem. (Pokles zájmu o tyto aktivity se projevoval individuálně, u některých již v 15 letech, u jiných až ve 22 letech)
- Aktivity, o které zájem do určitého věku klesal a poté rostl: domácí práce, četba knih. [7]

Stejně jako jinde v České republice, i v Mostě tráví lidé velkou část svého volného času v pohodlí svých domovů. Náplň **volnočasových aktivit konzumovaných v soukromí** tedy se tedy nesmí podceňovat. Jejich obsah je obvykle určen věkem: hraní her, sledování televize či videí, ruční práce, surfování na internetu, čtení knih a podobně.

Právě frekvence **sledování televize** ve vztahu k věku je velmi zajímavá. V mladším věku je frekvence sledování televize vysoká, okolo dvacátého roku věku prudce klesá, ale přibližně od 25. roku opět roste. Domácí sledování filmů na DVD nebo jiných nosičích obvykle bývá záležitostí mladší generace a s přibývajícím věkem tohoto jevu ubývá. Podle výzkumu věnuje sledování televize většina lidí 1-3 hodiny denně, jen malá část populace ji zapne jen na hodinu a méně. [1]

Sociální sítě hrají v životě (především) mladých lidí větší a větší roli. U mladší generace zašly internetové sociální sítě tak daleko, že pokud jedinec v tomto ohledu „nedrží krok“ s většinou (v současnosti třeba založení profilu na Facebooku), hrozí mu částečné vyloučení z komunity jeho vrstevníků. Přínosem sociálních sítí je určitě propojení jednotlivých zájmových skupin, diskutabilní je ale objem času strávený mladými lidmi u počítače.

Lidé konzumující **volnočasové aktivity na veřejnosti** častěji využívají služeb jiných subjektů. Zdánlivě i běžec, který si jde zaběhat do parku, za tuto aktivitu přímo neplatí. Faktem ale je, že park je udržován městem za finanční prostředky odvedené městu nebo státu právě občany. Častěji ale lidé za služby platí přímo subjektům, které je poskytují – například pronajmutí tenisových kurtů, vstupné do bazénu, kina či na koncert.

Co se **aktivního sportu** týče – je zarážející, že podle výzkumu celých 27% populace České republiky vůbec aktivní sport neprovozuje. Přibližně 20% aktivně sportuje několikrát do týdne a stejný počet lidí několikrát do měsíce. [1]

Sportovní akce lidé v České republice navštěvují maximálně několikrát do měsíce, obvykle ale ještě méně často. Celých 45% obyvatelstva je nenavštěvuje nikdy. Podobně jsou na tom **kulturní akce** jako koncerty, výstavy, divadla, kina – jen čtvrtina obyvatel je navštěvuje vícekrát do měsíce, zbytek obyvatel méně často nebo nikdy. Návštěva restaurací, klubů, diskoték, kaváren, čajoven, cukráren je nejoblíbenější u lidí ve věku 15-25 let. [1]

Některé volnočasové aktivity, které jsou **uskutečňovány v přírodě**, umožňují lidem se do přírody dočasně vracet a kompenzovat odtržení od přirozeného prostředí. „*Cílem při tom je přírodu blíže poznávat, využívat ji pro obnovu tělesných a duševních sil, rozvoj schopností a výkonnosti, pro podporu druhých lidí a spolupráci s nimi.*“ [7, s. 15]

Navzdory současným technickým možnostem, které násobí mobilitu člověka se stále více projevují důsledky vzdalování se člověka přírodě. Může to být způsobeno urbanizací životního stylu, konzumním způsobem života, nebo jen nedostatkem příležitostí pro pobyt v přírodě. Pobyt člověka v přírodě může mít mnoho podob: od krátkých vycházek až po tábory či dlouhé výpravy. Aktivity při tom mají různé cíle: podporování fyzické či psychické zdatnosti účastníků, uskutečňování opatření pro ochranu přírody nebo jen rozšiřování znalostí. [7]

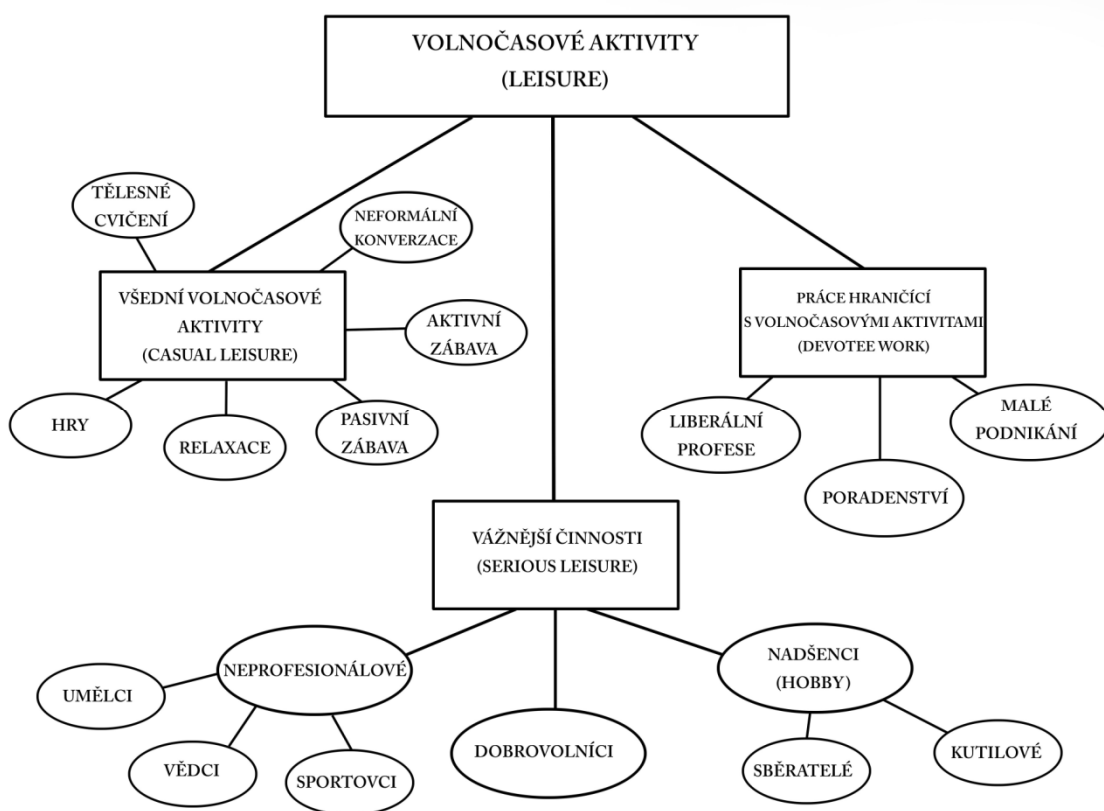
3.3.2 Volnočasové aktivity v užším a širším pojetí

Na volnočasové aktivity je možné pohlížet jak v užším, tak širším pojetí. Tato koncepce je založena na rozčlenění volnočasových aktivit podle Roberta Stebbinse. [17]

V **užším pojetí** můžeme za volnočasové aktivity považovat všední činnosti, které děláme ve volném čase: například různé hry, relaxace, tělesné cvičení a nejrůznější formy zábavy, ať už pasivní či aktivní.

V **širším pojetí** se k volnočasovým aktivitám řadí i činnosti, které se mohou pohybovat na rozmezí volnočasových aktivit a práce. Lidé se do nich musí skutečně aktivně zapojit a k jejich vykonávání je třeba jistá míra nadšení a zapálení pro věc. Lidé je vykonávají pro zábavu, ale zároveň mívají další cíl, obvykle vytvoření nějaké hodnoty. Můžeme sem zařadit umění, vědeckou činnost, sportování, sběratelství, kutilství či dobrovolnictví v různých formách. Většinu z těchto činností je možné vykonávat na profesionální úrovni jako placenou profesi. V následujícím diagramu jsou zobrazeny uprostřed.

Obr. č. 1: Volnočasové aktivity v širším pojetí



Zdroj: vlastní zpracování, 2013

V tom nejširším pojetí je možné za volnočasové aktivity považovat činnosti, které jsou už spojeny s prací; většina lidí je dokonce za práci považuje. U člověka, který ale svou profesi vykonává rád a věnuje jí mnohem více času, než musí, je těžké odlišit volnočasové aktivity od práce. Jedná se obvykle o liberální profese, poradenskou činnost nebo malé podnikání. Lidé takovou práci často nedělají pro zisk samotný, ale pro zábavu nebo osobní obohacení. Příkladem může být nadšený modelář, který si zřídí internetový obchod s modely letadel nebo postarší kadeřnice, která – ačkoli je dobře zaopatřená – udržuje své podnikání proto, aby mohla pravidelně komunikovat se svými stálými klientkami. V diagramu jsou tyto aktivity zobrazeny vpravo. Ačkoli už podle většiny definic do volného času nespádají, stále ale nesou některé znaky volnočasových aktivit, jako například dobrovolnost či zábavnost.

3.4 Centra volnočasových aktivit

První centra volnočasových aktivit byla otevírána v 60. letech ve Velké Británii. Byla budována ve středech měst, aby byla přístupná co nejširší komunitě lidí. To však

znamenal, že tato centra neměla příliš místa pro další rozvoj a nabídka aktivit, které tam lidé mohli vykonávat, byla omezená. [6]

Centra volnočasových aktivit mohou působit celoročně nebo sezónně. Celoročně působí například domy mládeže, různá hřiště, kryté bazény a podobně. Sezónně fungují přírodní kluziště, sjezdovky, běžecké dráhy a podobně.

Na centra volnočasových aktivit je možné se dívat z různých pohledů. V užším pojetí tak můžeme nazývat pouze organizace zřizované obcí, která nabízejí prostor pro volnočasové aktivity nebo sdružují občany a pořádají pro ně různé akce. Vyznačují se velmi širokou nabídkou aktivit, které je zde možné vykonávat. V širším pojetí se může volnočasovým centrem nazvat jakékoli kulturní, sportovní nebo jiné zařízení, které nabízí možnost v něm trávit volný čas. Některá jsou zřizována obcí a některá soukromými investory.

Při plánování programu volnočasového centra je nutné vzít v úvahu různé potřeby různých komunit, jako například nezaměstnaných, lidí s postižením, manuálním a administrativním pracovníkům, seniorům, teenagerům nebo i nejmenším dětem s maminkami. V úvahu by dále mělo vzít:

- aktivity, které jsou v současnosti populární
- analýzu aktivit, které jsou v daném místě nabízené jinými subjekty

3.4.1 Rozšíření center volnočasových aktivit ve světě

Ve vyspělé části světa jsou centra volnočasových aktivit velmi rozšířená. Centra volnočasových aktivit ve Velké Británii, Irsku, Austrálii a v Kanadě jsou místa zřizovaná a vlastněná obcí, kam lidé chodí relaxovat a udržovat se ve formě. Často zahrnují bazén, velké sportovní haly, kurty na squash, hřiště na fotbal, hokej nebo soccer, fitness, studio pro aerobic, solária, sauny a podobně. V Austrálii jsou volnočasová centra velmi populární, říká se jim **rekreační centra** (Recreation Centres) nebo ještě častěji **vodní centra** (Aquatic Centres; je to způsobeno tím, že plavání v bazénech je nejoblíbenější aktivitou z nabídky). [35]

Ve světě velmi oblíbené jsou běžecké a skateboardové dráhy, „areály zdraví“, cyklistické, turistické či naučné trasy. [7]

V některých částech Velké Británie a Kanady jsou centra volnočasových aktivit provozována soukromými společnostmi, které mají smlouvu s orgánem místní samosprávy. [35]

Jedním z největších indoor volnočasových center je **the Dome** v Doncasteru (Velká Británie). Nabízí více než 50 sportů a aktivit jako squash, bruslení, aerobik, plavání, bojová umění nebo badminton. Moderní volnočasová centra však nenabízí jen sportovní aktivity: návštěvníci tam najdou i bary, kavárny, konferenční místnosti a víceúčelové sportovní haly, kde se mohou konat nejrůznější akce, od koncertů až po výstavy. Taková centra jsou navržena tak, aby tam lidé mohli trávit celý den. Velký důraz kladou na marketing a customer relations. [6]

Některá volnočasová centra jsou stavěna jako součást škol, aby se zajistilo jejich maximální využití. Žáci je využívají při výuce a veřejnosti jsou zpřístupněny od čtvrté hodiny odpolední v pracovní dny a o víkendech. [6]

V Německu jsou například oblíbené domy a setkání mládeže, ve Francii jsou to domy mládeže a kultury. Jejich forma, jak je známe dnes, vykryštovala v druhé polovině minulého století. Jsou charakteristické dobrovolností, všestranností obsahu a širokým okruhem účastnických skupin. Mají důležitou úlohu při objevování a rozvoji zájmů mladé generace. Navazují na působení rodiny a školy. Modely těchto zařízení jsou však v jednotlivých státech odlišné v závislosti na tradicích a místních podmínkách. Například v zemích **severní Evropy** je jejich hlavním cílem vychovávat mladou generaci k demokracii a odpovědnosti prostřednictvím různých her a dělen. Podobná situace panuje na **východě Evropy**. V Rusku jsou velmi oblíbené takzvané „paláce tvořivosti“. Mezi největší patří Městský palác tvořivosti dětí a mládeže v Moskvě a Palác tvořivosti mládeže v Petrohradu. Ročně se na pravidelných zájmových činnostech různých oborů podílí desítky tisíc mladých lidí a mnohonásobně více se účastní příležitostných akcí. [8]

Celkově dochází v oblasti volnočasových center k pozitivnímu rozvoji, ať už jsou tato centra v majetku soukromých osob nebo státu. Celkově se zaměřují na sport a umění, ale současným trendem jsou i jinak orientované aktivity: například **kybernetická střediska** pro občany, kteří by jinak neměli k počítačové technice přístup, nebo **domy videa**, které pomáhají rozvíjet zájem o filmovou tvorbu. Na rozdíl od České republiky

jsou také velmi oblíbená **organizovaná setkání s odborníky nebo s politiky** a diskuze na aktuální témata. [8]

3.4.2 Rozšíření center volnočasových aktivit v ČR

V České republice jsou jako centra volnočasových aktivit běžné různé **domy dětí a mládeže** a **centra volného času**. Obvykle se jedná o neziskové organizace zřizované obcí. Jejich cílem je sdružovat příznivce jednotlivých volnočasových aktivit a pořádat pro ně pravidelné kroužky a jednorázové akce. Kvůli minimálnímu zpoplatnění si však musí vystačit s mnohem skromnějším zázemím než komerční volnočasová centra. Původně vznikly z domů pionýrů a mládeže v Československu. První takové zařízení bylo založeno roku 1949 v Brně. Po uzákonění středisek volného času jakožto součásti vzdělávací soustavy se tato síť dále rozšiřovala – v dalších dvaceti letech jejich počet stoupl na 145. Navzdory nepříznivým tendencím na začátku devadesátých let se uchytily i v nových podmínkách a do roku 2003 jejich počet dosáhl téměř tří set. Tato střediska se v současné době snaží hledat nové způsoby, jak rozvíjet zájem o sport, turistiku, umění, přírodní a společenské vědy, nebo o techniku. Vě větších městech se domy dětí a mládeže skládají z několika zařízení, což jim dovoluje zaměřením na širší spektrum volnočasových aktivit. Právě trendem poslední doby je obrovská diferenciací nabídek činností. Například ve středisku volného času Praha-Modřany je možnost přihlásit se do více než 70 zájmových specializací. Primární zaměřením je však stále na sport, popřípadě na umění. [8]

Této činnosti se v České republice věnují také **základní umělecké školy**, jejichž počet sice v posledních letech klesá, ale počty žáků, kteří je navštěvují, roste. Na rozvíjení volnočasových aktivit mládeže mají podíl i zařízení s celostátní působností: Institut dětí a mládeže MŠMT ČR v Praze, Institut zájmového vzdělávání MŠMT v Hořovicích a Středisko vzdělávání, informací a služeb MŠMT ČR v Prachaticích. Dále v České republice působí nesčetné množství **zájmových klubů**, a to oficiálních i neoficiálních. Vznikají na základě odlišnosti daných skupin, například věkem (kluby teenagerů), nejčastěji ale zájmem (počítačové kluby, skupiny žonglérů). Dají se charakterizovat volnějším vztahy a často i jistou nepravidelností setkávání členů. [8]

I v České republice se nachází velké množství soukromých volnočasových center, která se ale obvykle soustředí na užší okruh aktivit. Současným trendem jsou velká nákupní střediska, která poskytují nejen zábavu pro děti rodičů, kteří mezitím nakupují

(například pojízdné vláčky, hrací koutky) ale i pro ostatní návštěvníky – bowlingové herny, kavárny, restaurace či dokonce multikina.

3.4.3 Centra volnočasových aktivit v Mostě

V Mostě existuje mnoho možností, jak trávit volný čas – ať už v zařízeních zřízených městem, nebo v soukromých subjektech. Některá zařízení poskytují velmi široký výběr volnočasových aktivit, jako například Středisko volného času Most, sportovní areály Matylda, Benedikt či Velebudice. Zároveň zde funguje velké množství volnočasových center s užší orientací: Hipodrom, Autodrom, Aquadrom, zimní stadion a podobně. Mezi centra volnočasových aktivit je možné zařadit i obchodní centrum Central Most, které se v posledních letech stalo oblíbeným místem setkání Mostečanů.

Středisko volného času Most je příspěvková organizace zřízená statutárním městem Most, která poskytuje zájmové vzdělávání všem věkovým skupinám. Pořádá především pravidelné kroužky pro děti školního a předškolního věku, kterých v letošním roce nabízí 45. Dále pořádá cvičení pro dospělé, jednorázové akce, sportovní a vědomostní soutěže a tábory. Nabízí také pohybové nebo výtvarné aktivity pro maminky s dětmi. Spolupracuje s městem Most při zajišťování kulturně-společenských akcí. Během jednoho roku uspořádá přibližně sto jednorázových akcí. [54]

Jak již bylo zmíněno výše, největší centra volnočasových aktivit v Mostě vznikla na místech bývalých povrchových dolů. Tři nejvýznamnější rekultivační projekty jsou Velebudická výsypka, sportovní areál Benedikt a vodní nádrž Vrbenský (neboli Matylda). V současné době vzniká další, zatím největší areál, který je však v počáteční fázi výstavby – a to jezero Most.

Velebudická výsypka o rozloze 800 hektarů byla přeměněna na dostihové závodiště. Kromě toho se v této oblasti nachází tréninková dráha pro koně a golfové hřiště. Mostecká dostihová dráha, neboli Hipodrom, je nejmladší, ale zároveň nejmodernější v České republice. Svou kvalitou dokonce patří mezi špičkové světové dráhy. Má vlastní odvodňovací a zavlažovací systém, stejně jako velké a kvalitní zázemí. Nachází se zde přímá dráha pro rovinové dostihy, která je svého druhu v České republice jedinečná. Kromě samotného okruhu se zde nachází otevřenou jízdárnu s pískovým povrchem a rozsáhlý tréninkový okruh jak s písčitou, tak i travnatou dráhou. Ta slouží pro trénink dostihových koní, ale návštěvníci se tam mohou dostat i v rámci nabízených

rekreačních vyjížděk. Areál bohužel postrádá krytou jezdeckou halu. Její základy již byly postaveny, bohužel z důvodu nedostatku finančních prostředků byla stavba pozastavena. Ačkoli je Hipodrom známý především konáním prestižních dostihů, konají se zde i méně známé parkurové závody. Okolo samotné dostihové dráhy byla v roce 2008 postavena dráha pro in-line bruslaře. [2, 37]

Dalším rekultivačním projektem je **oblast bývalého lomu Vrbenský**. Obnova krajiny po vytěžení tohoto lomu probíhala v několika etapách. První etapou byla výstavba sportovního areálu Autodrom na ploše o rozloze 500 ha. Další etapou bylo vytvoření vodní nádrže Vrbenský, zvané Matylda, která bylo upravena pro koupání, rybaření a provozování nejrůznějších vodních sportů. Tvarování nového jezera bylo zahájeno v roce 1986 přesypáním celého severního břehu a úpravou těsnících vrstev na dně nádrže. Napuštěna byla v roce 1992 vodou z Nechranické přehrady. Tímto přivaděčem je každoročně dopouštěna. Nyní má nádrž rozlohu 39 hektarů a průměrnou hloubku okolo 4 metrů. [45, 18]

Součástí areálu je písčité i travnatá pláž. Stejně jako na Velebudické výsypce, i zde byla roku 2008 byla kolem vodní nádrže vybudována dráha pro rekreační in-line bruslení o délce 4 kilometry, spolu s novými cyklostezkami. Kromě koupání nabízí areál možnost jízdy na vodních skútrech a surfování. Stejně jako v jiných sportovních areálech se zde konají různé akce, například závody dračích lodí. [49]

Sportovní areál Benedikt vznikl na místě hlubinného dolu. Z důvodu vytěžení všech zásob hnědého uhlí se roku 1959 přešlo na povrchovou těžbu. Po vytěžení i těchto zásob byl lom uzavřen, zaplaven a v současné době je využíván jako přírodní koupaliště. [21]

Kvůli problémům s těsněním podloží a úniku vody do kanalizace proběhla v roce 2001 rozsáhlá rekonstrukce, při které byla původní vodní plocha rozdělena na dvě části. Větší vodní plocha je využívána ke koupání, menší je určena rybářům. Okolo byl vybudován celoročně přístupný multifunkční rekreační areál zahrnující několik sportovních hřišť pro plážový volejbal, hokejbal, basketbal, házenou, tenis a další sporty. Návštěvníci tu najdou i dětská hřiště s prolézačkami, houpačky, pískoviště, okruh pro kondiční sportování (běh, cyklistika, kolečkové brusle). V současnosti je místem konání sportovních soutěží a společenských akcí. V areálu zrekonstruovaného motorestu vzniklo sportovní a vzdělávací centrum s klimatizovanou bowlingovou hernou, tenisovými kurty s nočním osvětlením a hřištěm na petanque. [44, 13]

Jezero Most vzniklo zaplavením povrchového dolu na místě, kde stálo staré město Most. „*Bude jedním z největších jezer v ČR a zároveň jezerem nejhlubším. V okolí jezera se plánuje výstavba cyklostezek, komunikace Most – Braňany a na pobřeží jezera např. přístav plachetních sportů, pláže a pobřežní korzo.*“ Plánovaná je výstavba odpočinkových míst a informačních cedulí. Tomuto nově vznikajícímu areálu bude věnována poslední kapitola této práce. [53]

Součástí Střední školy technické v Mostě se stal nový **Sportovní areál Velebudice**. Tento sportovní komplex, který byl slavnostně otevřen v září 2011, je v Mostě ojedinělý. „*Stadion s desítkou hřišť a zázemím pro všechny atletické disciplíny včetně 400metrového běžeckého oválu odděleného od centrální fotbalové plochy budou moci celoročně využívat nejen zdejší studenti, ale i vysokoškoláci, další školy, veřejnost a sportovní kluby.*“ [37, s. 13]

Významným centrem volnočasových aktivit se stala také **Sportovní hala v Mostě**. Objekt z roku 1977 byl využíván především házenkářskými a jinými kluby, popřípadě školami při jednorázových akcích. Po rozsáhlé rekonstrukci v letech 2010 a 2011 se více zaměřuje na pronájem veřejnosti. Nabízí menší a větší halu pro míčové hry s klimatizací, gymnastický sál, boxerský ring, sály pro stolní tenis a šerm, posilovnu, nové šatny, sprchy a saunu. [51]

Obchodní centrum Central Most je vzhledem ke své poloze na 1. náměstí v centru města velmi kontroverzním architektonickým prvkem. Bylo otevřeno v květnu 2008. Poskytuje prostor více než 70 maloobchodům umístěných ve dvou podlažích. V podzemí se nachází přibližně 400 parkovacích míst. Kromě obchodů známých značek tu najdeme kavárny a místa na posezení; patrně proto se toto obchodní centrum stalo nejoblíbenějším místem setkání obyvatel Mostu. [42]

3.5 Sport

„*Pojmem sport je dnes obvykle označována pohybová (fyzická) aktivita provozovaná podle určitých pravidel a zvyklostí, jejíž výsledky jsou navíc měřitelné nebo porovnatelné s jinými provozovateli téhož sportovního odvětví.*“ [50]

Počátky organizování sportu na Mostecku se datují do 19. století, kdy došlo k zakládání a rychlému rozšiřování sokolské obce. Tyto organizace se nezabývaly jen tělocvikem, ale i divadelními vystoupeními. Velké množství členů se zapojilo do protinacistického

odboje. Po válce se sice Sokol snažil obnovit svou činnost, ale po nástupu komunistické moci bylo mnoho členů opět pronásledováno. Obnovení činnosti se tedy podařilo až v 90. letech 20. století. [2]

Sport je nejen na Mostecku oblíbenou náplní volného času mnoha lidí. Sportovní zařízení jsou však nákladná na provoz a opravy, což se často nepodaří zaplatit z vybraného vstupného, proto v tomto ohledu pomáhá město Most.

3.5.1 Podpora sportu ze strany města

Usnesením č. 298/12/2012 ze dne 29. března 2012 deklaruje zastupitelstvo města Mostu podporu sportu dětí a mládeže, vrcholového sportu, netradičních sportů i masového sportu. Forma **podpory sportu dětí a mládeže** spočívá v úhradách nájemného ve sportovních zařízeních organizací, které s dětmi a mládeží pracují. Disciplíny, kterým je věnována zvláštní podpora, jsou fotbal, lední hokej a házená. **Podpora vrcholového sportu** se zaměřuje především na dámský házenkářský klub Baník Most, který reprezentuje město v mezinárodním měřítku. Město Most má za cíl podporovat i **nové a netradiční sporty**. Ve městě působí několik desítek sportovních organizací a většina z nich pracuje na profesionální úrovni a dosahuje významných úspěchů. Forma **podpory masového sportu** spočívá především v rekonstrukcích sportovních areálů u většiny základních škol, které byly zároveň otevřeny veřejnosti. Město Most má za cíl rozvíjet využití těchto víceúčelových sportovních areálů širokou veřejností v odpoledních hodinách, o víkendech a v období prázdnin. [32, 57]

Podpora ze strany města Mostu má tři formy: přímé finanční příspěvky, úhrada výdajů na provoz sportovišť a zajištění propagace. Co se **finančních příspěvků** týče, na základě žádostí poskytl **Komise sportu a tělovýchovy** na Magistrátu města Mostu v roce 2011 dotace přesahující 4 miliony korun. Tato částka byla rozdělena na dotace sportovní a tělovýchovné činnosti dětí a mládeže, na úhradu nájemného konkrétních sportovních zařízení a na organizační zajištění sportovních akcí. Město Most dále každoročně vynakládá finanční **prostředky na provoz, údržbu a rozvoj sportovních zařízení**. Jmenovitě hradí výdaje spojené s provozem Sportovní haly, Areálu netradičních sportů, Aquadromu Most, zimnímu stadionu a dvěma sportovně-rekreačním areálům v majetku města, Benediktu a Matyldě. [32, 57]

Poslední možnou formou podpory je propagace, kterou zajišťuje město v rámci reklamy v Mosteckých listech, na webu města, na velkoplošné obrazovce ve středu města a podobně. [32]

3.5.2 Nabídka sportovních disciplín

Pro příznivce **atletiky** je v Mostě k dispozici několik hřišť, ale především již zmíněný sportovní komplex ve Velebudicích. [37]

Příznivci původem amerických her, jako **basebal** a **softball**, se v Mostě sdružují v oddílu Paintbusters se základnou vybudovanou na mosteckém Ovčíně. [2]

Cyklistika zažívá na Mostecku v posledních dvou desetiletí obrovský rozmach. Vzniklo velké množství nových cyklostezek, jak v okolí Mostu, tak i v Krušných horách. Centrem města vedou tři cyklostezky a další dvě se nachází v blízkosti vodní nádrže Matylda. Zalesněný cykloareál na vrchu Ressler poskytuje různorodý prostor pro tři cykloturistické okruhy rozdílné náročnosti. Tyto okruhy mají různé povrchové úpravy a měří od 4 do 23 kilometrů. Dále zde najdeme extrémně obtížnou trasu pro závody na horských kolech. Cyklotrasa nadregionálního významu **Most – Doksy** o délce 17 kilometrů by měla být v budoucnu prodloužena až do německého města Chemnitz. V Mostě si přijdou na své i vyznavači **netradiční cyklistiky**. Na vrchu Šibeník, který se nachází nedaleko centra města, byla v roce 2006 vybudována dirtová dráha pro cyklotrial a skatepark. [2, 53]

Fotbal má na Mostecku tradici již od roku 1894. Název mosteckého klubu se v průběhu let často měnil, ať už z politických důvodů nebo kvůli změně majitele. Od roku 2008 se mostecký fotbalový klub nazývá FK Baník Most. Nyní hraje své domácí zápasy na nově zrekonstruovaném **Fotbalovém stadionu Josefa Masopusta**, jehož původní kapacita 564 míst k sezení byla navýšena na 7500. [2]

Golf se v Mostě rozvíjí v rámci rekultivační činnosti na Velebudické výsypce. Již v roce 1994 bylo na východ od dostihového závodiště zprovozněno prvních šest jamek golfového hřiště. Zvláštností je, že – narozdíl od většiny – není hřiště uměle zavlažované. Současných devět jamek bude v budoucnosti pravděpodobně rozšířeno na osmtnáct. Součástí plánu je i stavba hotelu a klubovny pro hráče. Investorem pro tento rozsáhlý projekt by mělo být město Most. [28, 37]

Házená je provozována především v mostecké Sportovní hale.

Ačkoli mostecká odnož **ledního hokeje** není tak celorepublikově slavná jako litvínovská, je tento sport oblíbený i v Mostě. První zimní stadion tu vznikl V roce 1966 přestavěním dětského kluziště. V roce 1996 bylo rozhodnuto o dostavbě nového zimního stadionu. Ten je v provozu od září do března a dvakrát týdně hostí hokejové zápasy. Dále nabízí bruslení pro veřejnost. [29, 49]

Jezdecký sport má na Mostecku tradici od roku 1963 v obci Svinčice, která je chovem koní proslulá. Equipark Svinčice je od Mostu vzdálen jen deset kilometrů, proto je dodnes hojně navštěvován mosteckým obyvatelstvem, které si chce odpočinout od ruchu města. Funguje zde jezdecký oddíl, v zastřešené jezdecké hale s pískovým povrchem se konají parkurové závody. K dispozici je i otevřené travnaté kolbiště. Návštěvníci si mohou vychutnat vyjíždky do okolí na kopce Českého středohoří, z nichž nejbliže je Zlatník, Zeleňák a Bořeň. Pro turisty je zde k dispozici hotel Grandchant. Co se samotného města Mostu týče, kromě již zmíněných dostihů se v září tradičně konají na území města **vytrvalostní dostihy**, takzvaný Endurance Day. Na trasy o vzdálenostech od 25 km se hlásí nadšenci do tohoto sportu z České republiky, jak ale stoupá obtížnost, stoupá i zahraniční účast. Na startovní listině nejnáročnější trasy o délce 161 km najdeme zástupce z celé Evropy, ale i z arabských zemí jako Spojené arabské emiráty nebo Bahrajn. [27]

Malé mostecké **letiště**, někdy nazýváno Aerodrom, otevřelo svůj provoz v roce 1990 poblíž obce Braňany. Nachází se severovýchodně od města, na Střimické výsypce. Je určeno pro sportovní létání a příležitostně pro odbavování malých dopravních letadel. Pořádá jak celostátní, tak i mezinárodní závody v parašutismu a v motorovém a bezmotorovém létání. V současnosti nabízí letecký a parašutistický výcvik a vyhledávací lety. [2, 37, 53]

Lyžování je oblíbenou aktivitou mnoha mostečanů, ale na území Mostu funkční sjezdovky nenajdeme. Mostečané jezdí lyžovat do Krušných hor. Nejbliže je středisko Klíny, které v roce 2012 prošlo zásadní rekonstrukcí.

Automobilové závody mají na Mostecku dlouhou tradici. Po druhé světové válce se na Mostecku rozmohly závody motocyklů do vrchu, jmenovitě do vrchu Bořně a Hněvína. Poté se přidaly klasické rychlostní závody motocyklů a automobilů v ulicích města.

Most hostil například automobilový Pohár míru a přátelství. V roce 1982 byl otevřen automobilový okruh – Autodrom. Každoročně se tu jezdí prestižní European Czech Truck Prix, tedy závody tahačů, které jsou největším lákadlem pro fanoušky motorismu. Autodrom byl postaven na místě bývalého dolu Vrbenský jako stavba pro krátkodobou rekreaci obyvatel. Tento závodní okruh je dlouhý 4 148 metrů, trať je široká 12 metrů. Kromě závodů slouží autodrom ke cvičením řidičů sanitních, policejních a hasičských vozů a ke zkušebním jízdám nově vyvíjených vozů. [2, 48]

Turisté v Mostě působí pod hlavičkou Klubu českých turistů Lokomotivy Most. Jejich zásluhou dochází k obnově a značení desítek kilometrů tras, které vedou k zajímavým místům Mostecka. [2]

Možností ke **koupání** mají mostečtí obyvatelé několik. V roce 2003 byl otevřen moderní plavecký areál Aquadrom, který nahradil starší venkovní vyhřívané koupaliště. Kromě rozsáhlého zastřešeného plaveckého bazénu se šesti plaveckými drahami o 25 metrech nabízí také letní koupaliště, dva tobogány, vířivky, samostatný dětský bazének, chrliče vody, masážní trysky a lezeckou síť nad vodou. V objektu se nachází i parní komora, sauna, fitness centrum, minigolf, masáže a další služby. Přímo v bazénové hale je umístěno tzv. „Mokré občerstvení“. Při tomto koupališti fungují tři plavecké kluby. [49]

Aquadrom není v Mostě jediným koupalištěm. Na okraji města, pod vrchem Ressler najdeme venkovní Koupaliště Ressler, které je provozováno soukromým sektorem. Kromě samotného koupaliště tu najdeme skluzavky, dětské hřiště, brouzdaliště, minigolf, krytou halu s dvěma tenisovými kurty a v neposlední řadě restauraci. [33]

Koupání v přírodních nádržích nyní nabízí rekreační areály Benedikt a Matylda.

Areál netradičních sportů vznikl v roce 2000 přestavbou původního zimního stadionu. Byl přizpůsoben potřebám hokejbalistů, kteří ho využívali nejvíce. Díky zastřešení je raritou v České republice i v Evropě, protože hokejbal se obvykle hraje pod otevřeným nebem. [2, 37]

Za zmínku stojí i **další disciplíny**, jejichž příznivci se sdružují do klubů. Fuguje tu velké množství sportovních organizací, které se kromě výše zmíněných disciplín věnují stolnímu tenisu, florbalu, badmintonu, basketbalu, boxu, kick-boxu, sportovní gymnastice, atletice, šermu, tenisu, bowlingu, karate, judu, aerobicu, kulečnicku, futsalu,

horolezectví, yachtingu, sportovnímu rybolovu nebo i akrobatickému lyžování. Dlouholetou tradici mají i šachy, jejichž příznivci mají základnu v tělovýchovné jednotě Lokomotiva Most. Příznivci fitness mohou navštívit sportovní centrum Tornádo Most. [32]

3.6 Kulturní zařízení

Kulturou nazýváme „vše, čím člověk působením na okolní svět i na svůj vlastní vývoj zlepšuje přirozený stav a čím přispívá ke zdokonalení sebe sama.“ [11, s. 331]

V Mostě se nachází dvě divadla, oblastní muzeum, galerie, dva kulturní domy, městská knihovna a kino. Ačkoli počtem kulturních objektů nedosahuje na nabídku větších měst, kulturní program je poměrně bohatý.

Budova **Městského divadla v Mostě** pochází z roku 1985 a vyniká svou nezvyklou architekturou. Hlediště pojme pět set diváků a je vybaveno moderní jevištní technikou. V současné době neodmyslitelně patří ke kulturnímu a společenskému životu města. **Divadlo rozmanitostí**, které se věnuje převážně tvorbě pro děti a mládež, započalo svou činnost v roce 1987. [2, 44]

Oblastní muzeum v Mostě sídlí v budově bývalého německého gymnázia na úpatí Hněvína. Stálé expozice prezentují regionální historii Mostecka, nezapomíná ani na starý Most, mineralogii Krušnohoří a geologickou minulost této oblasti. **Galerie výtvarného umění** se nachází v suterénu kostela Nanebevzetí Panny Marie. Zaměřuje se na práci s mládeží a představuje tvorbu výtvarných umělců 20. a 21. století. [2]

Kulturní dům Meduza pořádá koncerty, festivaly, výuku tanců a jiné komornější společenské akce.

Kulturní dům Repre hostí především velké množství plesů. Objekt koupila v roce 2010 soukromá společnost CT Crestyl, která nejdříve uvažovala o jeho rekonstrukci, nyní ale jedná s úřady o jeho demolici a stavbě nového kulturního a obchodního komplexu. [41]

Městská knihovna Most má význaný podíl na kulturním dění ve městě. Organizuje přednášky, výstavy a filmové projekce. Roku 2010 tu vznikl klub seniorů, jehož cílem je zapojení seniorů do nejrůznějších aktivit. Městskou knihovnu ročně navštíví 95 000 návštěvníků, kteří mají k dispozici 408 000 svazků. Každoročně přibývá téměř 8 tisíc

knih. Městská knihovna provozuje v samostatné budově **kino Kosmos**, které od roku 2011 promítá i ve 3D. Větší sál Maxi je určen komerčním filmům, menší sál Midi promítá spíše nekomerční filmy a setkávají se zde členové filmového klubu. [53]

3.6.1 Kulturní akce v Mostě

Město Most pravidelně pořádá kulturní akce, především u příležitosti státních a křesťanských svátků. Kulturní akce pořádané městem zajišťuje **Oddělení kultury a památkové péče** Mosteckého magistrátu. V roce 2011 bylo na 14 akcí vydáno přibližně 4 a půl milionu korun, z čehož 435 000 Kč poskytnuly soukromé společnosti jako sponzorské dary. Mezi tyto akce patří například Hudební odpoledne pro seniory, Rozvěcení vánočních stromů, Adventní koncert, Vánoční trhy, Silvestrovské oslavy, Promenádní koncerty, Most for Music, Velikonoční jarmark a podobně. [57]

V areálu kostela Nanebevzetí Panny Marie se každoročně konají Mostecké slavnosti, Folkový Most a Sochařské sympozium. Na hradě Hněvín se v červnu koná **Den magistra Edwarda Kelleyho**. Je zpestřen vystoupeními mágů a kouzelníků a jsou zde předváděna historická řemesla. [37]

3.7 Historické památky

Ačkoli je město most známé spíše panelovými sídlišti, než historickými památkami, má město Most milovníkům historie stále co nabídnout. Mezi oblíbené historické památky patří děkanský kostel Nanebevzetí Panny Marie, replika hradu Hněvín a repliky starých mosteckých náměstí v centru současného města.

3.7.1 Kostel Nanebevzetí Panny Marie

Když v roce 1964 padlo definitivní rozhodnutí o likvidaci královského města Most a vytěžení uhlí, které se pod ním nacházelo, „*bylo rozhodnuto o záchraně této jedinečné architektonické památky. Uvažovalo se o několika variantách, například jeho úplném rozebrání či také ponechání na svém místě na pilíři uhelné sloje. Nakonec však zvítězila nejdůležitější myšlenka, a tou byl přesun vcelku.*“ [46]

Přesunu předcházela pětiletá příprava, kdy byl kostel zevnitř vystužen ocelovou konstrukcí. Roku 1975 byl kostel přemístěn po čtyřech kolejích dlouhých 841 metrů. Byl v pohybu celkem 500 hodin a byl zpřístupněn veřejnosti roku 1988. Tímto získal celosvětovou popularitu. Nyní je kostel využíván také jako síň pro varhanní koncerty

a v podzemí najdeme výstavní síň Galerie výtvarného umění v Mostě. Je hojně navštěvovaný jak turisty, tak místními obyvateli. [2, 18, 53]

V roce 2011 byl zařazen mezi národní kulturní památky. V tomtéž roce byl v blízkosti děkanského kostela postaven a vysvěcen dřevěný **pravoslavný chrám Nanebevstoupení Páně a svatého mučedníka Valentýna**. Celá tato lokalita, spolu s vznikajícím jezerem Most, bude mít v budoucnu velký potenciál prosadit se jako nadregionální turistický cíl. [53]

3.7.2 Hrad Hněvín

Charakteristická dominanta města, hrad Hněvín, leží na stejnojmenném vrchu ve výšce 399 metrů nad mořem. Dnešní podoba je pouze replika pocházející z přelomu 19. a 20. století. Původní hrad byl postaven v polovině 13. století, avšak krátce po skončení třicetileté války na žádost mosteckého obyvatelstva rozebrán, aby v budoucnosti nedával příčinu k vyplenění města. Po sametové revoluci získalo město Most tento hrad v restituci jako historický majetek. Na začátku tisíciletí došlo k nákladné rekonstrukci hradu i celého okolního areálu. Dnes slouží jako rozhledna, hotel a restaurace. Každý rok v červnu se zde koná Den magistra Kelleyho. [16]

Na Hněvíně také najdeme Hvězdárnu Dr. Antonína Bečváře, jež je pobočkou teplické hvězdárny. V kopuli je umístěný výkonný čočkový dalekohled, který umožňuje 300x přiblížení, a další unikátní vybavení. Hvězdárna je otevřena každou neděli. [38]

3.7.3 První náměstí

První náměstí není historickou památkou v tom pravém slova smyslu. Bylo slavnostně otevřeno v roce 1998 jako připomínka stejnojmenného náměstí ze starého Mostu. Byly jsem přemístěny dvě památky, které se ze podařilo zachovat ze zničeného města – **kašna s kamennou plastikou českého lva** od sochaře Jana Adama Dietze a **morový sloup** z roku 1681 od italského sochaře Jana Petra z Toscany. Na vrcholku morového sloupu se nachází sv. Anna Samotřetí; na podstavcích okolo morového sloupu se tyčí sochy sv. Anežky, sv. Rocha, sv. Šebastiána a sv. Rosalie. Ačkoliv je náměstí relativně mladé, stalo se významnou součástí městského kulturního života. Pořádají se zde velikonoční a vánoční trhy s bohatým programem. [44]

3.7.4 Další památky

U děkanského kostela se nachází plastiky dvou kajícíků, které pocházejí z dílny Matyáše Bernarda Brauna. U budovy magistrátu, v samotném centru města, stojí sochy čtyř živelů z dílny rodiny Brokofů. [2]

3.8 Rekreace a cestovní ruch na Mostecku

„Do 19. století bylo cestování spíše výsadou majetných. Lidovou zálibou se turistika stala až koncem 19. století. Důvodem bylo více volného času, sdružování se do různých spolků, které rozvíjely tělesné i kulturní vyžití, a zejména rozvoj veřejné železniční a silniční dopravy.“ [2, s. 109]

Díky rozvoji infrastruktury v Krušných horách se cestovní ruch na Mostecku rozvíjel od poloviny 30. let 20. století. S ním se stejným tempem zlepšovaly i související služby. Postupně se zvyšovala doba pobytů i vzdálenost, ze které turisté přijížděli. V této době se zvyšoval zájem o jak o letní, tak i o zimní pobyty. Mostecko bylo v první polovině 20. století atraktivní turistickou oblastí, protože si i přes rozmáhající se industrializaci udržovalo zemědělský charakter. Samotné město Most bylo zajímavé z historického hlediska díky velkému množství domů především z období gotiky, s nímž mohla soupeřit už pouze Praha. [2, 16]

Pozitivní vývoj turismu na Mostecku narušila druhá světová válka a následná izolace od západního světa. Vinou prudkého rozvoje těžkého průmyslu a intenzivní povrchové těžby hnědého uhlí v 50. letech se Most dostal do povědomí lidí jako turisticky nevhodná oblast. Bylo to způsobeno i výrazným znečištěním ovzduší vod a skutečností, že kvůli těžbě byly zlikvidovány desítky obcí. Nedostatek bytů pro dělníky byl řešen stavbou neestetických panelových domů. K situaci nepřispělo ani obyvatelstvo, které se sem nově přistěhovalo. Většina považovala svůj pobyt za dočasný a proto jim nezáleželo na tom, co se stane s jejich okolím. [2, 16]

Až po roce 1990 byly obnoveny snahy o nápravu způsobených škod a o opětovné zařazení Mostecka mezi oblíbené turistické destinace. Instituty z veřejného i soukromého sektoru se snaží zlepšit povědomí o Mostecku a poskytovat odpovídající služby. Jedním se zaměřů je zkvalitnit spolupráci se Saskými turistickými institucemi. [2, 53]

Typickými produkty pěstovanými na Mostecku bylo víno a ovoce. Právě trend znovuoživení tradic vinařství, které navazuje na více než tisíciletou tradici pěstování vinné révy, je významný i pro oblast cestovního ruchu. V roce 2001 zde vznikla společnost České vinařství Chrámce, s. r.o., která je v současné době největším výrobcem vín z vlastních hroznů v Čechách. [53]

3.8.1 Silné a slabé stránky

Mezi **silné stránky** v oblasti cestovního ruchu patří především nadregionální atraktivity jako mostecký Autodrom a Hipodrom. Tyto atraktivity mají zásadní význam v současném přílivu turistů. Problém tkví v tom, že se jedná pouze o sezónní události, které trvají jeden den, maximálně prodloužený víkend (pátek – neděle). [2]

Jedním ze zajímavých turistických produktů je Automobilový okruh středním Krušnohořím. Mimořádný rekreační potenciál mají **vrchy Českého středohoří**, které na Mostecko zasahuje svými západními výběžky, a nově vznikající **jezero Most**.

V kontextu cestovního ruchu převládají na Mostecku jeho **slabé stránky**: nedostatek kvalitního ubytování a stravování a především negativní obraz tohoto regionu.

3.8.2 Uhelné safari

Uhelné safari je jedinečný zážitek pro lidi, kteří jsou přesyceni klasickou turistikou. Jedná se o exkurze do povrchových dolů, které zdarma pořádá skupina Czech Coal, a. s. ve spolupráci s jednotlivými těžebními společnostmi. [36, 56]

Účastníci jsou nejprve proškoleni kvůli bezpečnosti a poté se s průvodcem vydají po jedné ze tří tras. První z nich, lom Československé armády, je hluboký 200 metrů. Další trasa vede do lomu Vršany a třetí trasa, která je určena pro početnější skupiny s vlastní dopravou, je exkurzí pouze po již zrekultivovaných oblastech. V samotném lomu průvodce představí těžební stroje a rypadla a vysvětlí, jak fungují. Návštěvníci si mohou odnést vlastnoručně sebraný kousek horniny. Součástí všech tras jsou nejen výlety do dolů samotných, ale i do zrekultivovaných oblastí. Exkurze jsou velmi oblíbené a pozitivně hodnocené turisty z celé České republiky, proto je nutné se registrovat dlouhou dobu dopředu. Exkurze probíhají dvakrát týdně a velikost každé skupiny je omezená. [36, 56]

3.9 Shrnutí analýzy nabídky volnočasových aktivit

V Mostě existuje na trhu volnočasových aktivit vysoce konkurenční prostředí. Lidé tu mají obrovské množství možností, jak trávit volný čas – zastoupení tu má téměř každá známější sportovní disciplína a koná se tu velké množství kulturních akcí. Zájem o centra volnočasových aktivit je zřejmý i podle množství rekonstrukcí těchto zařízení, které proběhly v posledních letech – například rekonstrukce sportovní haly, fotbalového stadionu, či zcela nový sportovní komplex ve Velebudicích.

Most se také může pochlubit velmi pestrá plesovou sezónou. Naskytá se však otázka, zda takovou zůstane i po demolici kulturního domu Repre, který většinu těchto plesů hostí.

Možným nedostatkem by mohla být absence multikina. Multikino je definováno jako kino, které obsahuje více než dva kinosály a má vlastní možnost občerstvení. Může tedy promítat více filmových titulů zároveň. Vyznačuje se také moderními technologiemi a pohodlnými sedadly. Právě úroveň komfortu se kino Kosmos nemůže měřit s moderními sítěmi multikin. [39]

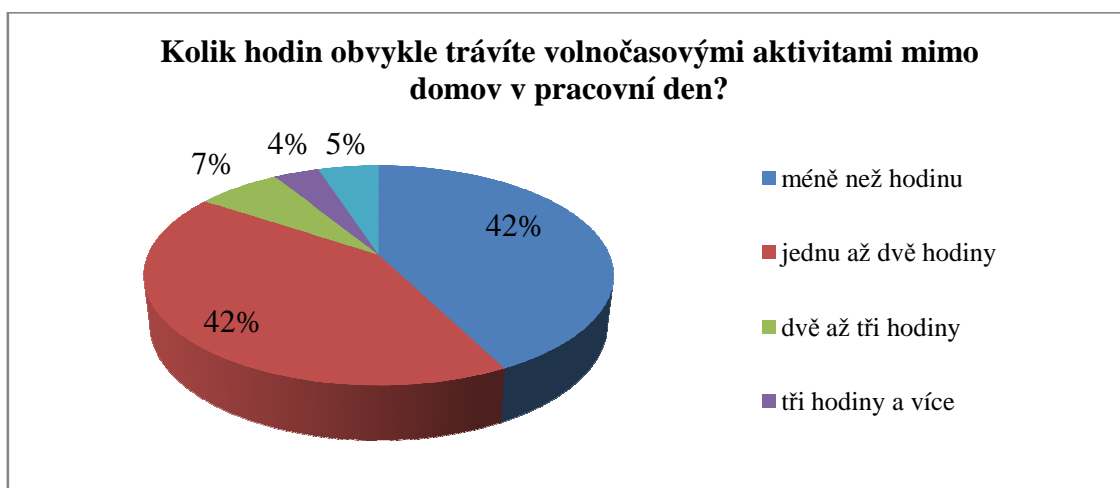
Tohoto nedostatku jsou si vědomi i investoři. Developerská skupina Crestyl odkoupila budovu Kulturního domu Repre s původním záměrem objekt zrekonstruovat a postavit zde multikino a konferenční sály. Nyní však s úřady jedná o demolici a výstavbě nové budovy; je otázkou, zda budou původní plány, co se obsahu týče, zachovány. [41]

4 Analýza poptávky po volnočasových aktivitách

Analýza poptávky po volnočasových aktivitách v Mostě probíhala pomocí dotazníkového šetření, kterého se zúčastnilo 160 obyvatel Mostu. Dotazník se skládal z jedenácti tematických uzavřených otázek a jedné otevřené. Poslední otázka měla za úkol zjistit věkovou skupinu dotazovaných. Dotazník byl distribuován jednak přes internet využitím služby Google Docs (celkem 136 dotazníků), a také osobně tištěnou formou (24 dotazníků). Přesné znění dotazníku je k dispozici jako příloha A na konci práce.

4.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření

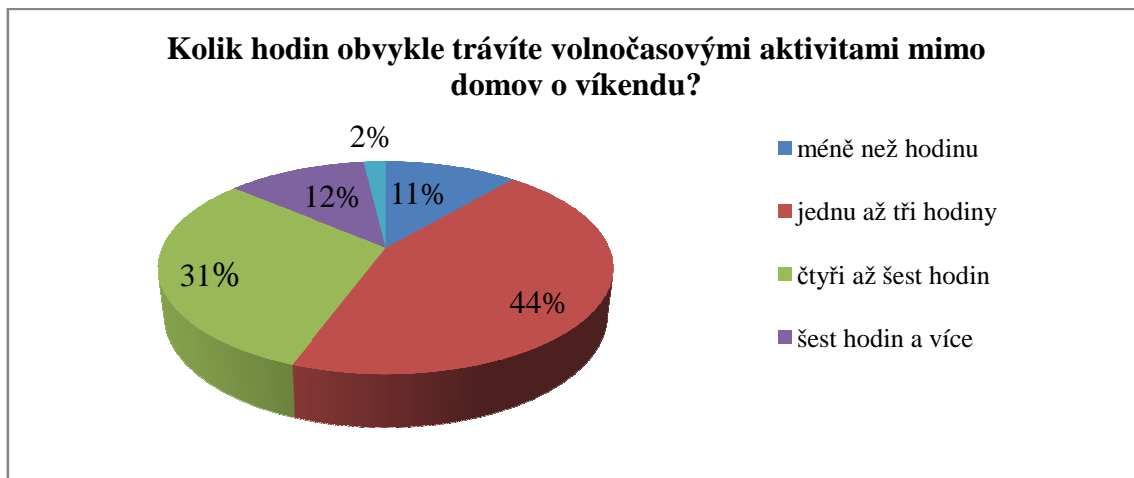
Obr. č. 2: Čas strávený volnočasovými aktivitami mimo domov v pracovní den



Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Z grafu je patré, že nejčastějšími odpověďmi jsou méně než hodinu a jednu až dvě hodiny. Většina obyvatel Mostu tedy v pracovní den tráví volnočasovými aktivitami mimo domov méně než dvě hodiny. Pouze 5% obyvatel uvádí, že svůj volný čas tráví pouze doma. Takto nízké procento je dobrou zprávou pro centra volnočasových aktivit.

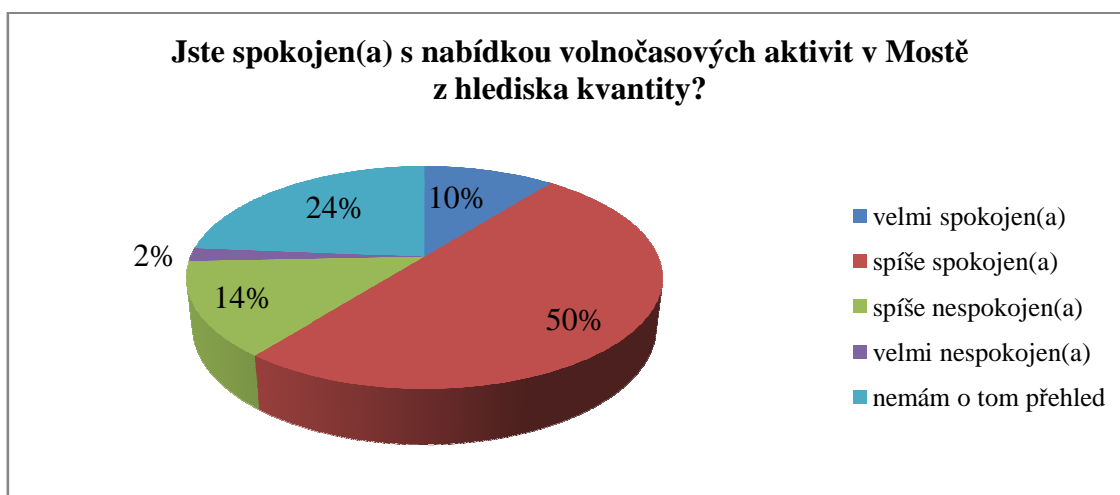
Obr. č. 3: Čas strávený volnočasovými aktivitami mimo domov o víkendu



Zdroj: vlastní zpracování, 2013

O víkendu mají lidé více volného času a to se promítá i do způsobu, jak lidé tento čas tráví – necelá polovina dotázaných zde uvádí, že mimo domov tráví volnočasovými aktivitami jednu až tři hodiny a celých 31% tráví mimo domov čtyři až šest hodin. I počet lidí, kteří svůj volný čas mimo domov netráví, se oproti pracovnímu dni zmenšil z 5% na 2%.

Obr. č. 4: Spokojenost s nabídkou volnočasových aktivit v Mostě z hlediska kvantity

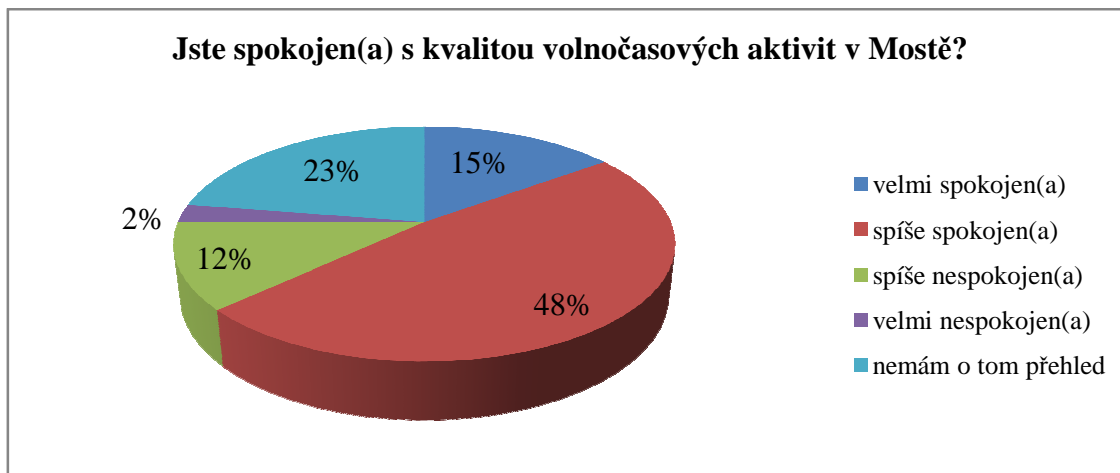


Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Z grafu vyplývá, že polovina dotázaných je spíše spokojena, ale jen 10% je úplně spokojeno. Přibližně čtvrtina respondentů uvádí, že o nabídce volnočasových aktivit

nemá přehled a celkem 16% je nespokojeno. I přes to, že v Mostě existuje poměrně velké množství volnočasových center, je zde stále prostor pro výstavbu nového.

Obr. č. 5: Spokojenost s kvalitou volnočasových aktivit v Mostě



Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Výsledky hodnocení kvality jsou podobné jako u hodnocení kvantity: téměř polovina je spíše spokojena, ale jen 15% dotázaných je spokojeno úplně. 14% respondentů je nespokojeno, což představuje náročnější obyvatele, kteří si na kvalitě zakládají. Při stavbě nového volnočasového centra by tedy bylo vhodné zaměřit se na kvalitu, která by mohla přinést výhodu oproti konkurenci v podobně jiných volnočasových center ve městě. Vyšší kvalita by mohla pomoci zaujmout i náročnější menšinu. U těchto otázek nebyla nalezena souvislost s věkem.

Obr. č. 6: Ochota dojíždět za každodenními volnočasovými aktivitami

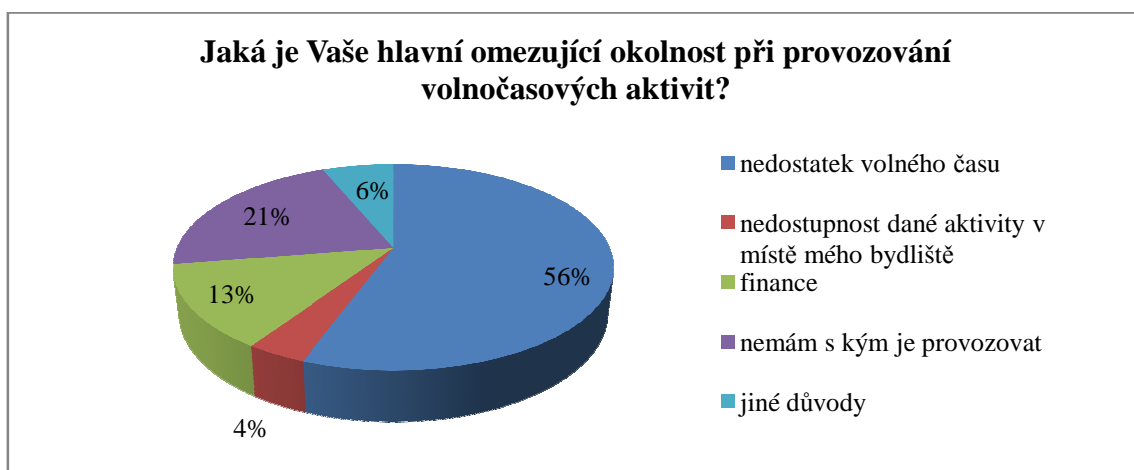


Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Z grafu je patrné, že většina obyvatel Mostu je ochotná za volnočasovými aktivitami dojíždět, i když omezenou dobu. Vzhledem k tomu, že nové centrum volnočasových aktivit bude postaveno v příměstské rekreační zóně, je dojíždění nutností. Kvůli své poloze tedy neztratí příliš potencionálních zákazníků. Ze 16% respondentů, kteří uvádějí, že nechtějí za každodenními volnočasovými aktivitami dojíždět vůbec, je ale stále možnost že příležitostně nové volnočasové centrum navštíví.

Doba jízdy z města Mostu k jezeru Most samozřejmě záleží na tom, kde dotyčný návštěvník bydlí, automobilem by se měla pohybovat od 5 do 15 minut; s využitím veřejné dopravy přibližně 10 až 30 minut. To značí, že pro většinu obyvatel by neměla být vzdálenost volnočasového centra od místa bydliště problém.

Obr. č. 7: Omezující okolnosti při provozování volnočasových aktivit



Zdroj: vlastní zpracování, 2013

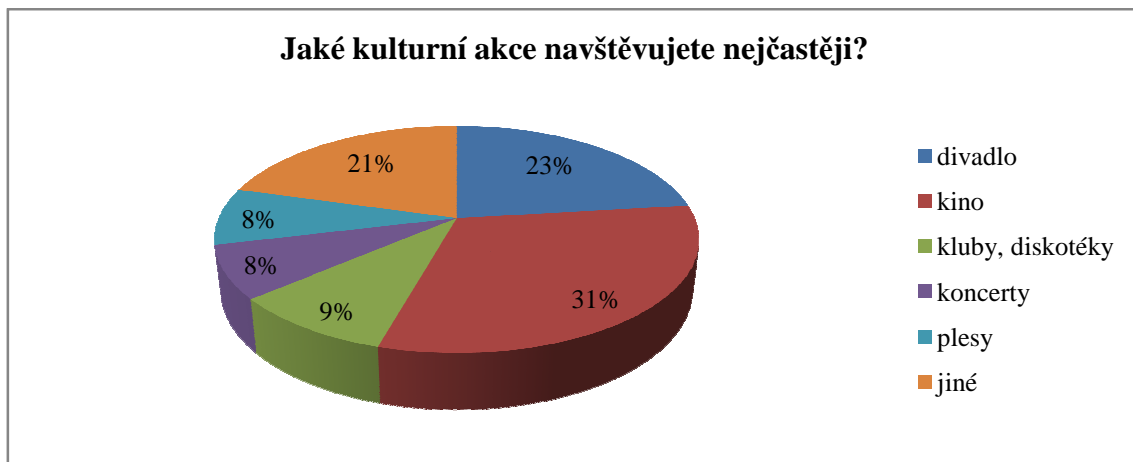
Celých 56% respondentů uvádí, že jejich hlavní omezující okolností při provozování volnočasových aktivit je nedostatek volného času. To je problém, který provozovatel volnočasového centra nemůže ovlivnit; měl by ale připravit program tak, aby lidé svůj volný čas využili co nejefektivněji (například omezení čekání ve frontě).

Druhou nejčastější odpovědí bylo, že lidé nemají volnočasové aktivity s kým provozovat. To by bylo možné vyřešit vhodnou reklamní kampaní, kde by bylo zdůrazněno, že ačkoli se v lanovém centru obvykle tvoří týmy, nemusí to být týmy lidí, kteří se již znají. Při překonávání překážek pak mohou navázat nová přátelství.

13% dotázaných uvádí, že jim na provozování volnočasových aktivit chybí finance. Je tedy nutné stanovit cenu tak, aby bylo lanové centrum dostupné i lidem, kteří na

volnočasové aktivity nechtějí nebo nemohou vynaložit velké množství finančních prostředků.

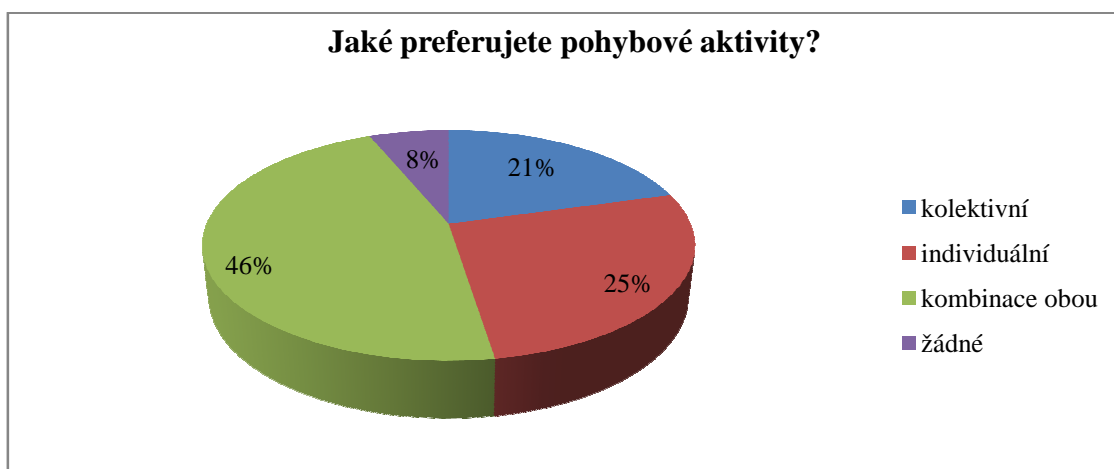
Obr. č. 8: Nejoblíbenější kulturní akce



Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Z dotazníkového šetření vyplývá, že lidé nejraději navštěvují kino a divadlo. Kino, stejně jako diskotéky a kluby, navštěvují více mladí lidé ve věku 10 – 20 let, naopak divadlo je oblíbené u lidí ve věku 40 – 60 let. Koncerty jsou nejpopulárnější u věkové skupiny 20 – 30 let. Plesy s oblibou navštěvují lidé ve věku od 40 do 60 let, ale i mladí lidé okolo 20 let.

Obr. č. 9: Preferované pohybové aktivity



Zdroj: vlastní zpracování, 2013

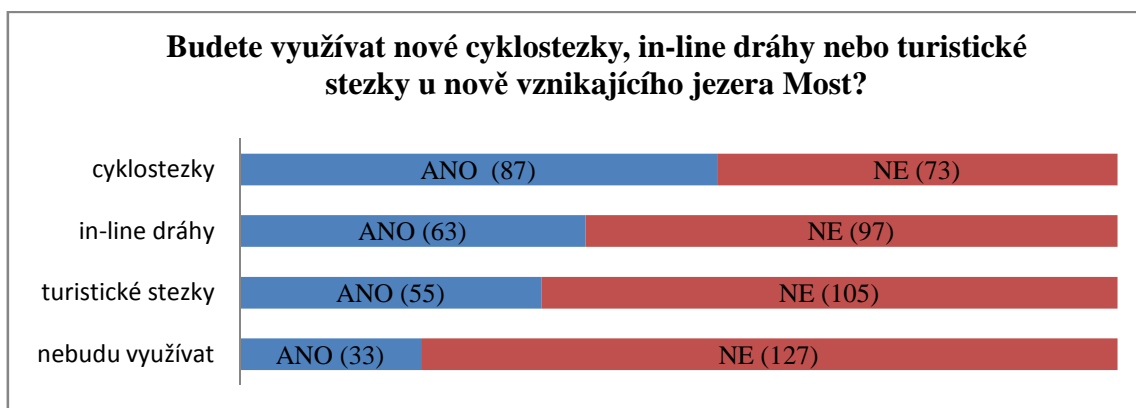
Z grafu vyplývá, že lidé preferují kombinaci kolektivních a individuálních pohybových aktivit, což znamená, že lanové centrum by mělo do své nabídky zahrnout také

překážky, které se dají zdolávat individuálně, bez nutnosti jištění členů týmu. Z výsledků dotazníkového šetření se zdá, že tyto preference nejsou ovlivněny věkem.

Co se konkrétních pohybových aktivit týče, lidé průměrně provozují 3 aktivity, z nichž nejčastější je cyklistika, jízda na in-line bruslích, turistika, lyžování či snowboarding. Dále se hojně objevovalo plavání, badminton, různé druhy posilování, tance, golf, jízda na koni, sportovní lezení a jóga. Vzácněji se objevovaly aktivity typu krav maga, kruhový trénink, sportovní létání, paragliding, schwinn cycling, cvičení na míčích, potápění, jízda na běžkách a podobně.

Cyklistice a lyžování se věnují lidé všech věkových kategorií, u jízdy na in-line bruslích převládají mladší ročníky, ale 60ti letí lidé nejsou výjimkou. U turistiky je tomu spíše naopak. Snowboarding je záležitostí mladších lidí, obvykle do 30 let. Počet těch, kteří žádné pohybové aktivity neprovozují, rostl s věkem.

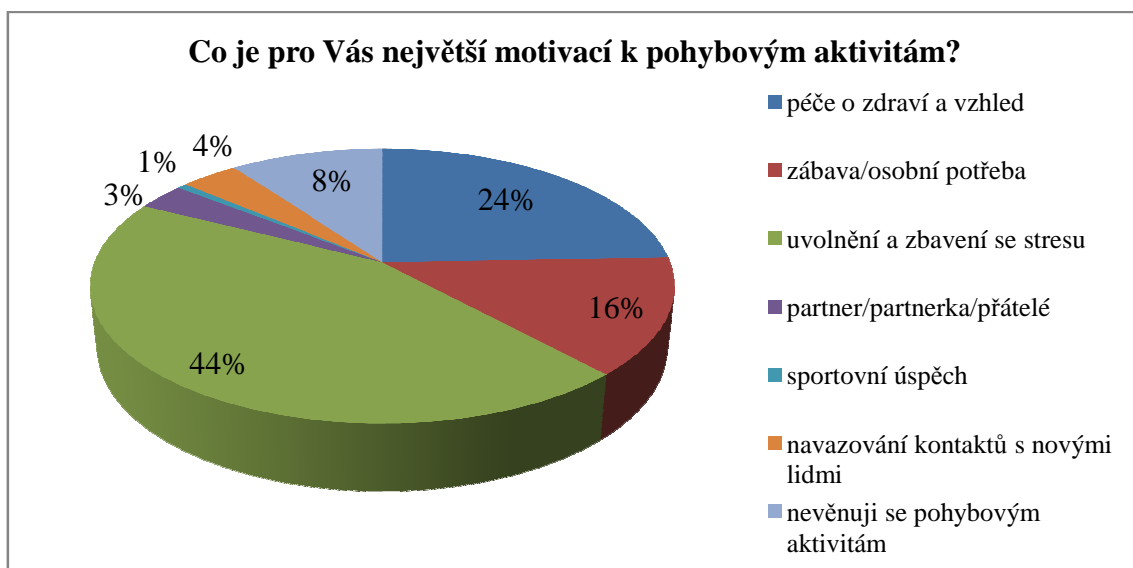
Obr. č. 10: Využití cyklostezek, in-line drah a turistických stezek u nově vznikajícího jezera Most



Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Jak je z grafu patrné, pouze 20% respondentů uvedlo, že nebude využívat cyklostezky, in-line dráhy, ani turistické stezky. 80% respondentů se tedy rozdělilo mezi zbývající tři možnosti s tím, že nejoblíbenější pravděpodobně budou cyklostezky, které chce vyzkoušet více než polovina obyvatel Mostu. Rozdělení do věkových kategorií je přibližně stejné, jako v předchozí otázce.

Obr. č. 11: Motivace k pohybovým aktivitám



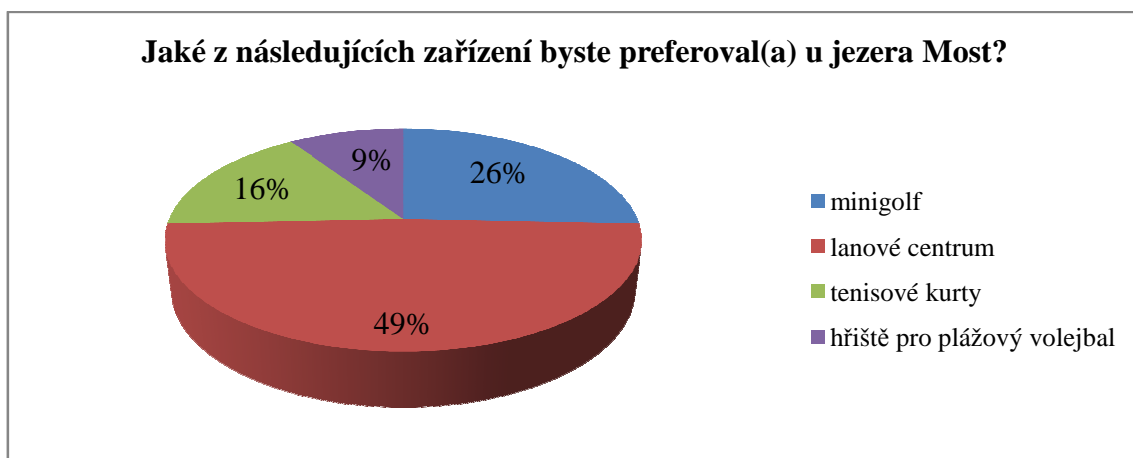
Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Z odpovědí plyne, že necelá polovina obyvatel Mostu provozuje pohybové aktivity proto, aby se uvolnila a zbavila stresu. Jde především o obyvatele v produktivním věku, kterým pohybové aktivity pomáhají odreagovat se a na chvíli zapomenout na své povinnosti.

Přibližně čtvrtina dotázaných uvádí, že jejich hlavní motivací je péče o zdraví a vzhled. Počet těchto odpovědí rostl souběžně s věkem respondentů. U zbylých možností – tedy zábava, navazování kontaktů, kvůli partnerovi/partnerce, či kvůli sportovním úspěchům – nehrál věk velkou roli.

Znát motivaci, která cílovou skupinu vede k provozování pohybových aktivit, může být velmi nápomocná při vytváření reklamy pro centrum volnočasových aktivit.

Obr. č. 12: Preferované zařízení u jezera Most

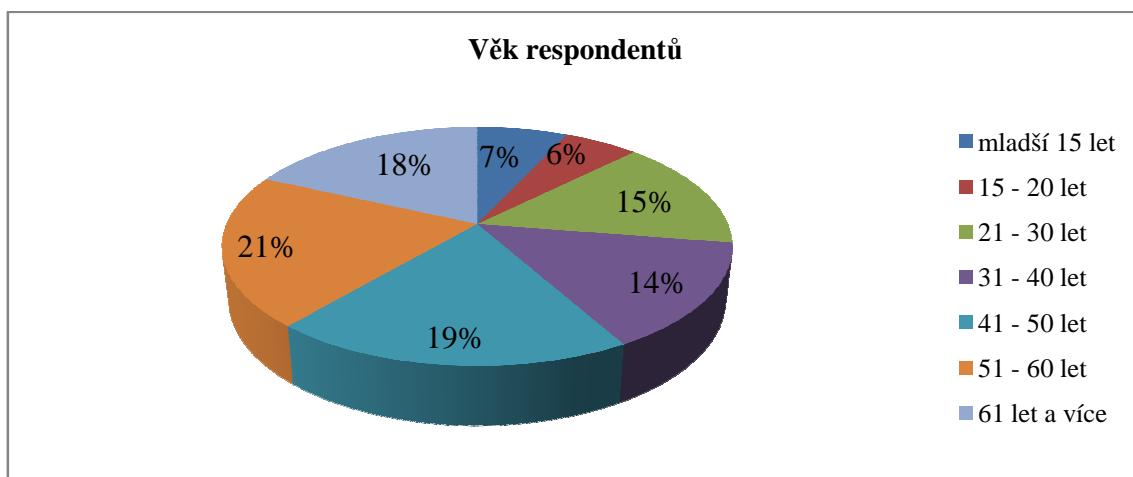


Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Jak je patrné z grafu, 49% dotázaných by u jezera Most preferovala lanové centrum; tuto možnost volily nejvíce mladší ročníky okolo 30ti let, výjimkou však nebyli ani lidé starší. Velmi podobná věková skupina volila i tenisové kurty. U věkové skupiny nad 50 let převažoval minigolf, volejbalové hřiště volili spíše mladší lidé pod 20 let.

Lanové centrum volila necelá polovina respondentů, proto se tato práce bude projektem lanového centra dále zabývat.

Obr. č. 13: Věk respondentů



Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Složení výběrového souboru přibližně kopíruje věkovou strukturu obyvatel města Mostu.

4.2 Shrnutí analýzy poptávky po volnočasových aktivitách v Mostě

Z dotazníkového šetření vyplývá, že lidé v Mostě věnují volnočasovým aktivitám mimo domov velkou pozornost. Se současnou nabídkou jsou částečně spokojeni z hlediska kvantity i kvality, jen malé procento je ale spokojeno úplně; to vytváří prostor pro zlepšení. Poskytovatelé služeb týkající se volnočasových aktivit by si měli uvědomit, že kvalita jejich služeb se stává více a více důležitou. Měli by se více orientovat na přání svých zákazníků. Z odpovědí dále vyplynulo, že obyvatelé Mostu mají zájem o novou příměstskou rekreační oblast kolem jezera Most a z několika různých návrhů na nové centrum volnočasových aktivit volili lanové centrum.

5 Návrh projektu lanového centra

Jezero Most v současné době vzniká na místě, kde stálo staré město Most, v blízkosti Kostela Nanebevzetí Panny Marie a vrchu Špičák. Je součástí rekultivace rozsáhlého povrchového dolu, která zatím nemá v České republice obdoby.

Napouštění zbytkové jámy lomu Ležáky vodou bylo slavnostně zahájeno 24. října 2008. Tuto rozsáhlou rekultivaci zajišťuje státní podnik Palivový kombinát Ústí. Zdrojem vody pro napouštění je voda z řeky Ohře, která je přiváděna přivaděčem z Nechanické přehrady na Chomutovsku. Dne 25. června 2012 bylo napouštění vody do jezera Most ukončeno, důvodem bylo naplnění plánovaného objemu vody a dosažení hladiny 198 metrů nad mořem. V současné době dochází k dokončování oprav břehové komunikace a stabilizačních prvků břehové linie. Plánované dokončení je stanoveno na září 2013, poté dojde k dopuštění jezera na konečných 199 metrů nad mořem. V této době bude mít jezero o ploše 311 ha hloubku 75 metrů s objemem vody 70,5 milionů m³ a obvodem 9,8 kilometru. Fotografie této oblasti jsou k dispozici jako příloha C. [40]

Již úvodu této kapitoly je nutné zmínit, že v této oblasti se nyní nedoporučuje stavět z důvodu stabilizace podloží. První stavby zde budou vznikat v rozpětí pěti až deseti let; proto je tento projekt směřován spíše do budoucnosti.

5.1 Potenciál oblasti

Jezero Most by mělo být místem krátkodobé rekreace občanů města Mostu a přilehlých obcí. Cílová skupina zahrnuje přibližně 115 tisíc osob. Tato uměle vytvořená krajina se může stát silnou stránkou města i celého regionu v oblasti cestovního ruchu. Ačkoli tato složka cestovního ruchu zatím nenašla v České republice adekvátní uplatnění, v sousedním Německu je velmi atraktivní. Příkladem může být úspěšná rekultivace těžebních prostor ve východní části Saska – Anhaltska. V oblasti **Goitzsche** vznikla zaplavením bývalých dolů jezerní krajina, která je oblíbenou rekreační oblastí tisíců turistů. Třetina této oblasti se stala chráněným územím a najdeme tam rozsáhlý systém turistických a cyklistických tras. [26, 53]

Z tohoto důvodu má projekt „Jezero Most“ velký potenciál přilákat turisty z celé České republiky. Město Most plánuje spolupráci se zahraničními odborníky, kteří mají zkušenosti s podobnými projekty a bude čerpat inspiraci v úspěšných rekultivacích

tohoto typu. Je také důležité využít možnosti financování investičních projektů z různých fondů – jak z krajských, tak z fondů Evropské unie. [53]

Město Most počítá s faktem, že tato nová příměstská rekreační oblast přitáhne zájem o výstavbu bydlení (rodinných či atriových domů), především v atraktivní lokalitě na plochách západně od vrchu Špičák.

Příměstská rekreace souvisí s rozvojem cestovního ruchu stejně jako s rozvojem samotných měst. Pro výběr lokality, kde postavit centrum volnočasových aktivit, jsou zásadní dva faktory: **dostatek ploch pro realizaci těchto aktivit** a **dopravní dostupnost**. Důležitá je i vybavenost rekreačního prostoru. **Vybaveností rekreačního prostoru** „rozumíme soubor zařízení, která umožňují bezprostřední využívání funkcí prostoru pro účely rekreace a zotavení.“ [15, s. 82] Jedná se především o stravovací a ubytovací zařízení. Potřeba ubytování návštěvníků je ovlivněna následujícími faktory:

- disponibilní volný čas návštěvníků
- charakter rekreačních činností
- vzdálenost střediska. [15]

Oblast Mosteckého jezera se nachází v blízkosti komunikace Most – Litvínov, dá se tedy předpokládat napojení na tuto již existující komunikaci. Ještě zde není vyřešena problematika ubytování. Předpokládá se převaha rodinné rekreace.

Při návrhu centra volnočasových aktivit v příměstské rekreační zóně je nutné znát rekreační činnosti, které jsou v daném prostoru už realizované, a dále ty činnosti, které realizované nebyly, ale je o ně zájem. Je nutné vymezit okruh potencionálních návštěvníků, k čemuž slouží dotazníkové šetření. [15]

5.2 Plánované projekty a jejich financování

Na konci roku 2008 se město Most zapojilo do evropského projektu Cobraman. Tento projekt je financován z programu Central Europe a specializuje se na rozvoj městských brownfieldů. [26]

Brownfield je definován jako „plocha, která byla v minulosti využívána pro průmyslovou, zemědělskou, stavební nebo jinou činnost a mohla by být v následku této nebo předchozí činnosti kontaminována (ekologická zátěž) či jinak zdevastována, což snižuje její atraktivitu pro budoucí využití.“ [25]

Investorem projektů, kterých by mělo být v budoucnu až 11, je stát. Výstavba samotného jezera je financována z 15 ekomiliard – tedy peněz, které stát vyčlenil pro rekultivace území zasaženého těžbou v Podkrušnohoří. Tyto finance je však možné využít pouze na stavební úpravy území, nikoliv pro výstavbu plánovaných objektů. [38]

U dalších projektů se počítá s účastí města Mostu, strukturálních fondů Evropské unie a také soukromých investorů. Na jihovýchodním pobřeží jezera je plánováno vybudovat přístav plachetních sportů a pláže. Dále tu chce město vybudovat park miniatur, takzvaný **MiniMost**. Má se jednat o modely významných budov především ze starého města, ale i staveb z celého Ústeckého kraje. Cílem projektu je „*vytvoření turisticky atraktivního pamětního místa, které by mělo připomínat zmizelou krásu královského města Most, jež muselo ustoupit těžbě hnědého uhlí. V mnoha aspektech tragický osud starého města je totiž ve své podstatě ojedinělým a unikátním v celoevropském i světovém měřítku a jako takový by neměl upadnout v zapomnění.*“ [37, s. 19]

Zásadní pro rozvoj této oblasti je vybudování silniční komunikace ve směru Most – Mariánské Radčice, která povede kolem jezera a spojí oblast s okolními obcemi. Veřejná soutěž o výstavbu silnice byla vyhlášena v roce 2011, ale byla pozastavena kvůli odvolání společnosti Skanska. V tomto odvolání zpochybnila projektovou dokumentaci, ve které údajně chyběly některé náklady spojené s přemostěním kolejiště Českých drah a řeky Bíliny. S dodatečnými náklady vzrostla hodnota zakázky nad původní hodnotu, tedy 500 milionů korun. Tím se zařadila mezi zakázky, které schvaluje vláda. Ačkoli byla závada opravena, musí návrh schválit Ministerstvo financí, Ministerstvo průmyslu a obchodu a vláda České republiky. Po schválení zakázky vláda stanoví komisi, která vybere vítěze výběrového řízení. Z tohoto důvodu došlo ke zdržení a stavba silniční komunikace nebyla ještě započata. [55]

5.3 Návrh lanového centra

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že největší oblíbenosti by se u obyvatel Mostu těšilo lanové centrum, jehož návrhu budou věnovány další kapitoly této práce.

Lanová centra zažívají v posledních letech nebyvalý rozvoj. Původně byly navrženy jako nástroj pro osobní rozvoj a zlepšení práce v týmu. Ačkoli první lanová centra byla postavena ve Velké Británii před 60 lety, oblíbenosti u veřejnosti se těší především posledních 20 let. V 90. letech minulého století vzniklo velké množství zahraničních

organizací, zabývajících se lanovými centry, například European Ropes Course Association (Evropská asociace lanových center) nebo Advisory Association for Ropes Courses and Initiatives (Poradní asociace lanových center). [20]

Podle normy *European Ropes Course Standard EN15567:2007* se za lanové centrum považuje „*zkonstruované zařízení, které obsahuje jeden nebo více systémů aktivit, podpěrných systémů a pokud je potřeba, tak i bezpečnostních systémů. Lanové centrum se odlišuje hřištěm tím, že přístup je omezený a vyžaduje dohled instruktora.*“ [20]

5.3.1 Legislativa

Při provozování lanového centra je zvýšená pravděpodobnost zranění účastníků; je proto zarážející, že se tato činnost řadí mezi živnosti volné a provoz lanových center se až do září 2012 neřídil žádnou závaznou vyhláškou.

V České republice nyní platí dvě normy, které se lanových center přímo týkají. První z nich, norma *ČSN EN 15567-1 Sportovní a rekreační zařízení - Lanové dráhy: Konstrukční a bezpečnostní požadavky*, je českým překladem evropské normy *EN 15567-1:2007 - Sports and recreational facilities. Ropes courses. Construction and safety requirements*, která byla vydaná Evropským výborem pro normalizaci. Další normou je *ČSN EN 15567-2 - Sportovní a rekreační zařízení - Lanové dráhy - Část 2: Funkční požadavky*. Tyto dvě normy podrobně definují nutné bezpečnostní požadavky, včetně výběru místa, použitých materiálů, samotné stavby opěrných a bezpečnostních systémů, metod zkoušení, kontroly, údržby a dokumentace. [24]

Provoz lanového centra je živností volnou. Živností je podle § 2 Živnostenského zákona „*soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem.*“ [59]

Provoz lanového centra spadá do živností volných, konkrétně do 74. oboru nazvaného *Provozování tělovýchovných a sportovních zařízení a organizování sportovní činnosti*, jak jej vymezuje příloha č. 4 Živnostenského zákona. Pro provozování volné živnosti není nutné splňovat žádné další podmínky (jako například prokázání odborné způsobilosti). Podmínkou je pouze splnění všeobecných podmínek provozování živnosti, u podnikatelů nesmí trvat jakákoli překážka provozování živnosti. [59]

Všeobecnými podmínkami pro provozování živnosti fyzickou osobou se rozumí dosažení věku 18 let, způsobilost k právním úkonům a bezúhonnost. Provozování takové živnosti je podmíněno pouze **ohlášením živnosti**. Živnost lze ohlásit několika způsoby, a to osobně nebo elektronicky. Osobně lze podat ohlášení u jakéhokoliv obecního živnostenského úřadu nebo na kontaktním místě veřejné správy – Czech Point. Dále je možné zaslat ohlášení obecnímu živnostenskému úřadu poštou nebo elektronicky. [59, 60]

Doklady, které je nutné předložit při ohlašování:

- vyplněné ohlášení živnosti,
- je-li ustanoven odpovědný zástupce, musí učinit prohlášení, že souhlasí se stanovenou funkcí. Toto prohlášení může učinit osobně před živnostenským úřadem nebo předem písemně, kde ale musí být jeho podpis úředně ověřen,
- pokud se liší prostory pro podnikání od místa bydliště ohlašovatele, musí dokladem prokázat právní důvod pro užívání zvolených prostor,
- doklad o zaplacení správního poplatku,
- formulář s názvem „Jednotný registrační formulář pro fyzické osoby“, který je k dispozici na kterémkoliv obecním živnostenském úřadě a také na internetových stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu. V tomto formuláři je nutné vyplnit: Jméno, příjmení (včetně titulu či vědecké hodnosti, bude-li je osoba při provozování živnosti používat), státní občanství, bydliště, rodné číslo, datum narození, místo narození, rodné příjmení, předmět podnikání včetně uvedení oboru vykonávané činnosti podle přílohy č. 4 Živnostenského zákona, místo podnikání, IČ, provozovnu. [60]

Při vstupu do živnostenského podnikání je vybírán **poplatek** 1000,- Kč, při dalším ohlašování jedné nebo více živností je vybíráno 500,- Kč. Dále je nutné uhradit poplatek 50,- Kč za přijetí podání kontaktním místem, pokud je žádost podána přes kontaktní místo veřejné správy. [60]

Pokud jsou splněny všechny zmíněné podmínky, živnostenský úřad provede zápis do živnostenského rejstříku do pěti pracovních dnů ode dne doručení ohlášení. Pokud ohlášení nesplňuje náležitosti stanovené § 45 a 46 Živnostenského zákona, vyzve živnostenský úřad ohlašovatele k nápravě. Výzva obsahuje lhůtu k odstranění závad, která trvá minimálně 15 dní. Tuto lhůtu lze ze závažných důvodů prodloužit, a to

i opakovaně. Pokud ohlašovatel závady odstraní, ukončí živnostenský úřad řízení zápisem do živnostenského rejstříku a vydáním výpisu. Pokud k nápravě nedojde, živnostenské oprávnění ohlášením nevznikne. [60]

5.3.2 Umístění

Lanové centrum, narozdíl od lanového parku umístěného na stromech, je „*system především vysokých lanových překážek, umístěných na dřevěných kůlech kotvených v betonových patkách do země. Za vysoké lanové překážky označujeme systémy, které se nachází ve výšce od 8 do 12 metrů.*“ [31]

Výhodou lanových parků na kůlech je, že je lze postavit téměř kdekoli a mají dlouhou životnost. Další výhodou je, že při stavbě není lanové centrum omezeno počtem, vzrůstem a umístěním stromů. To činí jednodušší samotnou stavbu i případné úpravy a dodatečné přidávání překážek. [34]

Nejvýhodnější poloha pro výstavbu lanového centra je jižní břeh jezera Most, kam se budou soustředit i ostatní projekty týkající se volnočasových aktivit a je tudíž velmi pravděpodobné, že právě v této oblasti dojde ke stavbě stravovacích, popřípadě ubytovacích zařízení. Tato oblast je také nejbližší k samotnému městu, což zjednodušuje dopravní napojení a zkracuje čas, který obyvatelé města potřebují k tomu, aby se k tomuto zařízení přepravili. Při výběru polohy je tedy nutné brát v úvahu zmíněné klady, ale také cenu půdy, která bude v této atraktivnější lokalitě vyšší.

Lanové centrum bude mít písčový povrch a oplocení, aby nedošlo ke zranění kolemjdoucích. Stejně tak v rámci areálu budou vyznačená místa pro pohyb osob na zemi, kde návštěvníkům nehrozí nebezpečí kolize s jiným účastníkem nebo s předmětem padajícím z výšky. Tvar a umístění jednotlivých překážek bude znám až po domluvě se stavební firmou specializovanou na lanová centra a parky. V současné době v České republice působí firmy **Project Outdoor**, **Outdoor Solutions – Lanové parky**, **Zabloudil Xtrem**, **Lanová centra PROUD ČR** a **Outdoor Point**.

Po zkonstruování jednotlivých překážek by mělo lanové centrum projít komplexní prohlídkou nezávislého inspektora, jak uvádí výše zmíněná norma. Každý rok musí lanové centrum projít prohlídkou, která se obvykle provádí na jaře před začátkem sezóny. [24]

Překážky se budou v horizontu několika let postupně obměňovat, aby i obyvatelé Mostu měli důvod navštívit lanové centrum vícekrát. Cílem je také zahrnout co nejvíce úrovní obtížnosti překážek: jednodušší překážky nevyžadují neustálou pozornost instruktora, při překonávání těch složitějších je pomoc instruktora nezbytná. Překážky budou součástí několika okruhů, které budou rozděleny právě podle náročnosti. To je nezbytné kvůli širší cílové skupiny: rodiče s dětmi si určitě nevyberou tak náročný okruh jako profesionální lezci. Pokud si však budou dospělí s menšími dětmi vyzkoušet náročnější překážky, bude k dispozici dětský koutek s několika bezpečnými překážkami a ochrannými sítěmi, s neustálým dozorem odborného pracovníka.

Každý návštěvník musí po vstupu do lanového centra projít krátkou instruktáží týkající se bezpečnosti, vázání a jištění. Nošení ochranné helmy, kterou si lze na místě vypůjčit, je nezbytné.

5.3.3 Vlastnictví a prodej půdy

Situace týkající se vlastnictví půdy v okolí jezera Most je poměrně problematická. Většinu pozemků (více než 90%) vlastní stát. Grafické znázornění situace je k dispozici jako příloha B na konci práce. Po dokončení rekultivací měly být pozemky o rozloze 500 hektarů bezplatně převedeny do vlastnictví Statutárního města Mostu. Samotný převod měl probíhat v několika etapách, první v roce 2010, druhá v roce 2012 s tím, že u vzdálenějších zalesňovaných pozemků se tato lhůta mohla prodloužit s ohledem na stav porostu. S tímto procesem muselo souhlasit Ministerstvo průmyslu a obchodu a také vláda České republiky. Plán města byl takový, že část získané půdy prodá či pronajme soukromým subjektům, ovšem kromě úhrady finančních prostředků bude požadovat i závazek týkající se budoucího využívání půdy (například pro stavbu stravovacího, ubytovacího nebo volnočasového zařízení, nebo naopak nezastavění daného území). Tak by město získalo vliv na konečnou podobu této oblasti, aniž by muselo investovat. [22, 26]

K darování pozemků však nedošlo a vláda chce nyní pozemky městu prodat, na což nemá město prostředky. Město proto v březnu 2013 využilo zákona, který dovoluje obcím vrátit jejich majetek, pokud ho vlastnily ke konci roku 1949. Jednalo by se o 80 hektarů půdy. [22]

Město Most tedy dosud vlatní pouze pozemky pro investice realizované samotným městem (Minimost, obnova silnic Most – Mariánské Radčice a Most – Braňany) a v současnosti žádné pozemky neprodává. Jedinou možností, jak pozemky získat, je přímý nákup od Státního pozemkového úřadu České republiky. Takový převod se řídí následujícími zákony: *Zákonem č. 229/1991 Sb., zákon o půdě, Zákonem č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby a Zákonem č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu.* [30]

5.4 Marketing lanového centra

Vzhledem k tomu, že v Mostě existuje mnoho center volnočasových aktivit, je marketing pro nové lanové centrum velmi důležitý. Jednotlivými nástroji je ovlivňována návštěvnost a od návštěvnosti se odvíjí tržby. Cílem organizace by bylo v prvních pěti letech dosáhnout průměrné roční vytíženosti 50 %, což značí přibližně 25 návštěvníků za hodinu.

5.4.1 Cílová skupina

Z informací vyplývající z dotazníku bude mít lanové centrum v Mostě poměrně širokou cílovou skupinu: obyvatelé Mostecka, ale i okolních regionů v Ústeckém kraji ve věku přibližně od 20 do 40 let. Zpočátku bude reklama cílená na obyvatele Mostu, protože u nich má největší šanci na úspěch. Později, jak se budou rozvíjet i okolní zařízení (především stravovací zařízení a možnosti dalších volnočasových aktivit – půjčování lodí, koupání a podobně), by se měla cílová skupina rozšířit na obyvatele celého Ústeckého kraje v daném věku. Po vybudování „dětského koutku“ bude možné cílit reklamu i na rodiče s menšími dětmi.

Díky různě obtížným překážkám bude cílovou skupinou i segment zkušených lezců, bude ale nutné odlišit reklamu od té pro neprofesionály. Jako nejlepší způsob oslovení těchto profesionálů se jeví tematické internetové stránky o lezení či o lanových centrech.

Počítá se s tím, že lanové centrum navštíví i nadšenci z jiných koutů republiky (takzvaní „early adopters“ na poli volnočasových aktivit) kteří si nové lanové centrum, a tedy i nové zážitky, nenechají ujít. Těch však pravděpodobně zpočátku nebude mnoho. Je však důležité nezapomínat na jejich potřeby, protože reference lidí zkušených v oboru

budou mít v hodnocení největší váhu. Jejich pozitivní reference by mohly do Mostu přilákat velké množství návštěvníků z celé České republiky.

5.4.2 Konkurence

Jedinou konkurencí v Ústeckém kraji je **Lanové centrum Lanáček Chomutov**. Jedná se však o dětské lanové centrum v areálu Zooparku Chomutov. Mostecké lanové centrum bude mít mnohem širší cílovou skupinu. Celkově se na území České republiky nachází 17 lanových center, 19 lanových parků a 3 dětská lanová centra, jak ukazuje následující obrázek. Červeně je vyznačen Ústecký kraj, tedy oblast, jejíž obyvatelé budou hlavní cílovou skupinou. [19]

Obr. č. 14: Lanová centra a parky v České republice



Zdroj: Katalog lanových center (www.lanovacentra.com), upraveno

Nejbližší konkurencí je tedy **Lanové centrum Sklárna** nedaleko Žihle, **Lanové centrum Praha**, lanový park **Active Park** ve Zbirohu a čtyři lanové parky/centra v Libereckém kraji (**Lanový park Sloup**, **Lanový park Kristýna u Hrádku nad Nisou**, **Lanové centrum Harrachov** a lanové centrum **Sundisk na Malé skále**). [31]

Z hlediska hlavní cílové skupiny – tedy obyvatel Mostu – budou konkurencí v podobě substitutů všechna další centra volnočasových aktivit v Mostě.

5.4.3 SWOT analýza

Tab. č. 1: SWOT analýza lanového centra

Silné stránky
Kvalitní zázemí (díky existenci stavebních firem specializovaných na lanová centra)
Absence konkurence v odvětví (všechna konkurenční lanová centra se nachází mimo Ústecký kraj)
Nabídka zvýhodněných kurzů pro zaměstnance okolních průmyslových podniků (tzv. team building)
Slabé stránky
Možné problémy a vlastnictvím půdy
Vznik dalšího konkurenta v regionu díky snadnému vstupu do odvětví
Zpočátku nulový tržní podíl
Nezkušený personál
Příležitosti
Rozvíjející se zájem o lezení a lanová centra
Navázání spolupráce s městem Most (propagace, zavedení MHD do oblasti)
V okolí se budou nacházet další atrakce, které mají potenciál přilákat návštěvníky z jiných regionů v rámci zážitkové turistiky
Dobrá dopravní dostupnost - nedaleko se nachází silnice I. třídy
Hrozby
Sociodemografické změny na Mostecku (nárůst počtu nepřizpůsobivých občanů, úbytek vysokoškoláků a obyvatel celkově)
Znečištění z blízkého Chemopetrolu Litvínov
Nezájem turistů z jiných regionů o oblast Mostecka
Absence produktů cestovního ruchu pro vícedenní pobyt

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

5.4.4 Zaměstnanci

Ačkoli se jedná o práci v sektoru volnočasových aktivit, je zde vyžadována vysoká míra profesionality. Instruktory v lanovém centru musí splňovat jiné požadavky na osobnost. Na instruktory jsou kladeny velké nároky. Jako i jinde v oblasti služeb, právě na instruktorech a jejich přístupu bude často záležet, zda se zákazníci do lanového centra vrátí. Jejich úkolem je dohlížet na celou skupinu a vést je přes překážky, radit, ale nikoli jednotlivé návštěvníky jistit. Musí umět vést program na vysokých překážkách, naučit účastníky programu základy jištění a záchrany jiného člena týmu. Vítané jsou tedy zkušenosti s odbornou prací se skupinou lidí. Jeden zkušený instruktor by měl dokázat pracovat přibližně s 12 účastníky. [34]

Každý zaměstnanec lanového centra musí projít úvodním školením, které u nás provádí například firma **Zabloudil, Xtrem, s. r. o.** nebo **Outdoor solutions – lanové parky**. Na tomto školení se naučí, jak oblushovat lanové centrum, druhy překážek, seznámení s vybavením, revize a údržba materiálu, typy a vázání uzlů, druhy jištění, jak zamezit pádům z výšky, základy bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. V závěru školení proběhne praktická zkouška z obsluhy zařízení a znalostní test. Pokud je pracovník úspěšný, je zařazen do registru výškových pracovníků a dostane certifikovaný průkaz výškového pracovníka pro práci a obsluhu daného zařízení.

Kromě instruktorů bude lanové centrum zaměstnávat pokladní, jejichž hlavní náplní práce bude prodávat vsupenky, popřípadě radit začátečníkům, jakou trasu si vybrat. Zaměstnancem bude i jeden vedoucí pracovník, který bude firmu zastupovat a řešit záležitosti marketingu a managementu.

5.4.5 Produkt

Nabídku služby lze rozčlenit na základní produkt (což je příčina koupě služby) a doplňkový (periferní) produkt. V případě lanového centra je základním produktem **zážitek z překonávání lanových překážek**.

Mezi periferní produkty patří:

- poskytování informací a poradenské služby (informace jak se dostat na místo, jakou ze tří tras si vybrat, informace o ceně)
- přebírání objednávek (často se spojuje s informační složkou, v případě lanového centra především možnost rezervace)

- péče o zákazníka a jeho bezpečnost (zapůjčení přilby, jištění, instruktáž o bezpečnosti při lezení, koutek pro děti, vyřizování stížností, přijímání návrhů na zlepšení)
- speciální služby (tedy speciální požadavky konkrétních zákazníků nebo večerní grilování v areálu). [3]

Předpokládá se, že v okolí bude postaveno stravovací zařízení. Pokud by k tomu nedošlo, bylo by nutné rozšířit lanové centrum o malé občerstvení, které by se stalo dalším periferním produktem.

5.4.6 Reklamní kampaň

Reklamní kampaň bude zpočátku realizovaná pomocí billboardů ve městě Most, popřípadě při komunikacích v celém regionu (především silnice z Chomutova a Teplic ve směru na Most). Tento způsob reklamy je cílen především na obyvatele města Mostu a mohl by pokračovat i mimo úvodní kampaň; bylo by však nutné měnit místa reklamy, aby si na ni lidé na daném místě nezvykli. Podle serveru MojeBillboardy.cz, které sdružují jednotlivé reklamní plochy mnoha agentur, je obvyklou cenou 6000 Kč měsíčně za pronájem jednoho billboardu v této lokalitě. [47]

V pozdější fázi, v případě malého množství návštěvníků, by bylo vhodné uspořádat slevovou akci pomocí letáků – využít současnou větší citlivost lidí na slevy tím, že brigádníci budou v centru města Mostu roznášet letáčky či kupóny s malou slevou. Úspěch takové akce by mohlo zvýšit tematické oblečení brigádníků (sportovní oblečení, horolezecká helma na hlavě a lano s jištěním přes rameno). Do budoucna by bylo možné využít nabídky reklamních ploch na dopravních prostředcích Dopravního podniku města Mostu a Litvínova, a.s.

Reklamní kampaň cílená na profesionální lezce by měla probíhat přes internet, tedy pomocí pronájmu reklamní plochy na tematických serverech týkajících se profesionálního lezení a lanových center. Další možností je zveřejnění bannerů v tematických e-shopech. Důvodem použití internetové reklamy je její flexibilita, efektivnost a fakt, že se dá velmi snadno zacílit na danou skupinu. Výhodou také je, že tato reklama není geograficky omezená.

Reklamní kampaň by měla představit cílové skupině lanové centrum jako prostor plný nových zážitků. Vzhledem k výsledkům dotazníkového šetření by bylo vhodné

zdůraznit pozitivní stránky práce v týmu, tedy poznávání nových lidí a navazování přátelství.

5.4.7 Tvorba ceny

Na cenu je nutné pohlížet z několika úhlů, proto je určení ceny velice složitý proces. „Základní problémy ceny jako marketingové kategorie spočívají v:

- *ocenění užítku produktu při zákazníka,*
- *určení nákladů a míry zisku*
- *ocenění konkurenčních faktorů*
- *interakci marketingového mixu.“ [3, s. 177]*

Při tvorbě ceny byly brány v úvahu jak náklady, tak ceny konkurentů a možnosti zákazníků. Cílem při stanovení ceny bylo, aby tato cena příliš nepřesahovala ceny jiných volnočasových aktivit ve městě a bylo tudíž jisté, že si návštěvu lanového centra budou moci obyvatelé Mostu dovolit.

Je velmi náročné srovnávat ceny jednotlivých lanových center a parků, protože každé z nich má jinak stanovené trasy. Například Monkey Park ve Špindlerově Mlýně má vstupné celodenní, zatímco lanové centrum Jungle Park v Brně nabízí základní vstupné pro jednoho dospělého v rozpětí 100 – 500 Kč v závislosti na délce a náročnosti trasy.

V Mostě jsou plánovány 3 trasy různé obtížnosti. Trasa A je nejméně náročná, níže nad zemí, určená především pro rodiče s dětmi a méně zdatné lezce. Na tuto trasu je povolen vstup dětem vyšším než 140 cm, což je nutné opatření z hlediska bezpečnosti. Menší děti by mohly vypadnout z celotělového úvazku a zranit se.

Trasa B už je pro ty odvažnější, jedná se už o náročnější vysoké překážky. Trasa C, složená z těch nejnáročnějších překážek, je určená zkušenějším lezcům. Je samozřejmě přístupná i začátečníkům (od 15 let a 140 cm výšky), ale těm je doporučeno si před trasou C vyzkoušet méně náročnou trasu.

Cena trasy se odvíjí od její náročnosti a délky. Každá vstupenka v jakékoli hodnotě zahrnuje úvodní instruktáž, zapůjčení jistění a helmy a absolvování jedné trasy pod dohledem instruktora. Stanovené ceny ukazuje následující tabulka:

Tab. č. 2: Ceník Lanového centra Most (v Kč)

Druh vstupného	Trasa A	Trasa B	Trasa C
Základní (1 osoba)	250	300	330
Dětské (1 osoba)	180	220	230
Rodinné (2+2 osoby)	690	830	890
Skupinové (1 osoba)	170	210	230
Školní skupiny (1 osoba)	80	110	120
Permanentka 5 vstupů	1350		
Permanentka 10 vstupů	2700		
Dětská permanentka 5 vstupů	990		
Dětská permanentka 10 vstupů	1980		
Pronájem celé trasy na 1 hod	3000	4000	4500
Pronájem celého areálu 1 hod	10000		

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Rodinné vstupné zahrnuje 2 dospělé a 2 děti, s možností příplatku 100 Kč za další dítě. Výše vstupného byla vypočítána součtem ceny za 2 dospělé a 2 děti, odečtením 20% a následným zaokrouhlením.

Skupinové vstupné je určeno početnějším skupinám 10 a více osob. Cena byla vyčíslena odečtením 30% od základního vstupného a zaokrouhlením.

Skupinové vstupné pro školy zahrnuje vstupné pro skupiny 10 dětí a více, přičemž dospělí pedagogové mají vstup zdarma (maximálně jeden dospělý na 10 dětí). Cena byla stanovena odečtením 50% od dětského vstupného. Takto výrazná sleva se stále vyplatí, protože školy pravděpodobně využijí nabídky v dopoledních hodinách, kdy není lanové centrum příliš využité veřejností.

Při návštěvě lanového centra ve větší skupině je doporučeno se objednat telefonicky nebo e-mailem, aby bylo zajištěno, že lanové centrum nebude přeplněné.

„Permanentky“ na omezený počet vstupů je možné využít na jakoukoli trasu. Permanentky rozlišené na jednotlivé trasy by mohly být pro zákazníky nevýhodné, protože zákazník by si měl trasu vybrat podle toho, na jakou se daný den cítí, nikoli

podle toho, jakou si předplatil. Permanentky jsou přesnosné a jejich cena se odvíjí od základního/dětského vstupného trasy B se slevou 10%.

Možný je i **pronájem jednotlivých tras i celého lanového centra**. Ceny jsou založené jak na průzkumu konkurence, tak na propočtu kapacit jednotlivých tras. Pronájem trasy nebo celého lanového centra je nutné rezervovat alespoň týden předem. To je nutné, aby bylo možné na internetových stránkách lanového centra zveřejnit, kdy je pronajato jinému subjektu a tudíž zavřeno pro veřejnost. Pokud by k informování potenciálních zákazníků nedošlo a oni k lanovému centru vážili zbytečnou cestu, mohlo by je to odradit od další návštěvy.

K dispozici budou i **dárkové poukázky** na jednu trasu v hodnotě základního či dětského vstupného. Jako dárková poukázka samozřejmě mohou sloužit i permanentky na omezený počet vstupů.

5.4.8 Finanční kalkulace

Jednoznačně nejvýraznější položkou v kalkulaci počátečních nákladů bude nákup půdy. I když se bude pracovat s odhadovanou cenou 1000 Kč/m² (mimo nejlukrativnější lokalitu) a přibližnou velikostí areálu 50x50 metrů, vystoupí cena na 2 500 000 Kč.

Další nezanedbatelnou položkou je samotná stavba lanového centra. Na kvalitě překážek závisí jak kvalita zážitků návštěvníků, tak i jejich bezpečnost, proto se v tomto ohledu nevyplatí šetřit. Je vhodné vybrat pro stavbu takového centra společnost, která už má s podobnými stavbami zkušenosti (především se stavbou podle předepsaných norem) a je držitelem příslušných certifikátů. Stavbě předchází podrobná dokumentace, studie a vizualizace překážek, kterou zhotovuje příslušná stavební firma. Stanovení ceny probíhá dohodou, obvykle při osobní schůzce investora se zástupcem stavební firmy. Zúčastnění se dohonou na výši investice a plánované podobě lanového centra. Cena závisí na velikosti stavby a náročnosti překážek. Náklady na studii, vizualizaci a projektovou dokumentaci vychází z cen firmy Outdoor solutions – lanové parky s. r. o. [52]

Cena základních kurzů pro instruktory se také odvíjí od cen firmy Outdoor solutions – lanové parky s. r. o., která nabízí školení instruktorů za 4 400 Kč za osobu. Odhadované náklady na dopravu a ubytování jsou 2 600 Kč na osobu, což pro plánovaných šest instruktorů vychází na 42 000 Kč.

Cena provozního materiálu (např. helmy a jištění), nábytku a dalšího vybavení provozovny byla stanovena přibližným odhadem autorky práce založeném na průzkumu cen na internetu. V provozovně by se měl nacházet počítač s tiskárnou na vstupenky a lednice.

Nezanedbatelné náklady činí i vytvoření webových stránek specializovanou firmou. Podle ceníku Studia 20 by takové stránky včetně návrhu stály 20 000 Kč. [23]

Do kalkulace jsou také zahrnuty poplatky za založení živnosti, které jsou stanoveny Živnostenským zákonem, a ceny norem, kterými se lanové centrum musí řídit. [60]

Tab. č. 3: Kalkulace počátečních nákladů (uvedeno v tis. Kč, vč. DPH)

Položka	Cena
Poplatky za založení živnosti	1
Nákup pozemků	2 500
Studie a vizualizace lanového centra	25
Projektová dokumentace lanového centra	20
Náklady na stavbu lanového centra	400
Základní kurzy pro instruktory	42
Provozní materiál	100
Nábytek a vybavení provozovny	120
Vytvoření webových stránek	20
Nákup norem	1
Celkem	3 229

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Jak je patrné z tabulky, celkové počáteční náklady dosáhnou přibližně **3 229 000 Kč**.

Dále je nutné počítat s **provozními náklady**. Dominantní složkou zde budou mzdové náklady a náklady na reklamu. Pro výpočet mzdových nákladů se předpokládá se zaměstnáním šesti instruktorů s hrubou mzdou 20 000 Kč měsíčně, dvou pokladních s hrubou mzdou 12 000 Kč měsíčně a jednoho manažera s hrubou mzdou 35 000 Kč měsíčně. Po přičtení sociálního a zdravotního pojištění a převedením na roční mzdu částka vystoupá na 2 878 320 Kč.

Náklady na reklamu se skládají z pronájmu billboardů, nákladů na reklamu na internetu a nákladů na několik jednorázových akcí roznášení letáků. Pokud by si lanové centrum pronajalo 5 billboardů v různých lokalitách, při zmíněných cenách by konečná částka vyšla na 360 000 Kč za rok. Cena reklamy na internetu nejde dopředu spolehlivě vyčíslit, protože se obvykle platí za počet zobrazení. Vzhledem k faktu, že stránky lanových center nepatří mezi nejnavštěvovanější na webu, odhaduje autorka práce cenu přibližně 8 000 Kč za měsíc.

Co se nákladů na letáky týče, počítá se s přibližnou cenou 3 Kč za jeden leták a další 2 Kč za kus pro roznašeče letáků. Ceny byly stanoveny průzkumem cen za tisk mosteckých reklamních agentur. Při počtu 4 000 letáků by náklady činily 20 000 Kč.

Mezi další náklady se řadí správa a aktualizace webových stránek. Za předpokladu, že by na tuto práci stačily dvě hodiny měsíčně, by při ceně 300 Kč za hodinu náklady vystoupaly na 7200 Kč. [23]

Daň z nemovitostí dosáhla 25 000 Kč. Podle daňového poradce není samotná stavba předmětem daně, je ale nutné zdanit pozemek. Podle § 7 odst. 4 *Zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí* nejsou předmětem daně ze staveb stavby zpevněných ploch pozemků. Samotný pozemek o výměře 2 500 m² by byl zdaněn sazbou 5 Kč/m², přičemž místní koeficient je 2.

Vzhledem k tomu, že náklady na pořízení stavby přesáhly 40 tisíc Kč, musí se stavba zařadit do příslušné skupiny a **odepisovat**. Stavba lanového centra se podle daňového poradce řadí do 4. odpisové skupiny, doba odepisování je tedy 20 let. Při rovnoměrném odepisování je v prvním roce odpisová sazba 2,15, odpis tedy vyjde na 8 600 Kč. V dalších letech se odpisová sazba zvyšuje na 5,15, v dalších devatenácti letech se tedy odepisuje 20 600 Kč ročně.

Náklady na oběžný majetek (například kancelářské potřeby či grilovací brikety), elektrickou energii, vodu, telefon a náklady na opravy a výměny překážek jsou hrubým odhadem autorky práce. Tyto náklady je velmi těžké předvídat. Kromě oprav se však příliš nebudou z roku na rok měnit. To znamená, že po prvním roce provozu bude jednodušší stanovit jejich přesnější výši. Kalkulace průběžných nákladů by tedy měla vypadat následovně:

Tab. č. 4: Kalkulace průběžných ročních nákladů (uvedeno v tis. Kč, vč. DPH)

Položka	Cena
Mzdové náklady	2879
Náklady na reklamu	476
Daň z nemovitosti	25
Elektrická energie, voda, světlo, telefon	27
Správa internetových stránek	8
Opravy či výměna překážek	100
Oběžný majetek	3
Odpisy	21
Celkem	3539

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Celkové roční náklady na provoz lanového centra by měly dosáhnout přibližně **3 539 000 Kč**.

5.4.9 Výnosy a splacení investice

Pokud by bylo lanové centrum otevřené v sezóně od dubna do října s průměrnou otevírací dobou 8 hodin (pravděpodobně delší o letních prázdninách, naopak kratší v dubnu a říjnu), bylo by průměrně otevřeno 1250 hodin za rok. V tomto čísle jsou zahrnuty i deštivé dny, kterých je podle serveru *predpoved-pocasi-dlouhodob.cz* ve zmíněných měsících průměrně 57,8. [43]

Kapacita lanového centra je 50 lidí. Za optimistického předpokladu, že by lanové centrum bylo průměrně vytíženo na 50% (průměr snižují studenější dny) a jeden člověk by průměrně za hodinu utratil 200 Kč, utržilo by lanové centrum ročně 6 250 000 Kč. Za předpokladu, že by bylo lanové centrum vytíženo pouze na 28%, snížily by se tržby na 3 500 000 Kč, což by pokrylo pouze náklady. Pro splacení investice je tedy nutné, aby se návštěvnost pohybovala nad 28 procenty.

5.4.10 Distribuce

Lanové centrum bude využívat přímé distribuce, bude tedy docházet k přímému kontaktu s potenciálními návštěvníky. Výhodou přímé distribuce, tedy vynecháním distribučních mezičlánků, je kvalitnější zpětná vazba od zákazníků, flexibilita a větší stupeň kontroly celého procesu. Podmínkou jsou ale odborné znalosti. [3]

Díky neoddělitelnosti služby od samotných zákazníků je velmi důležité umístění provozovny. Vybrané umístění by se nemuselo díky vzdálenosti od města jevit šťastným, ale vzhledem k plánovanému rekreačnímu využití oblasti kolem jezera Most by právě toto umístění mohlo být silnou stránkou.

Komunikace se zákazníky by měla probíhat na základě již zmíněné reklamy. Vzhledem k věkovému vymezení cílové skupiny bude velmi důležitým komunikačním kanálem internet. Na internetových stránkách lanového centra by měla být návštěvní kniha, kam budou moci návštěvníci vyjádřit pochvalu či kritiku. Právě možnost jednoduchým způsobem sdělit zpětnou vazbu je pro zlepšování služeb velmi důležitá.

Při nabídce team-buildingových balíčků pro místní podniky je ovšem nutné zvolit jiný způsob distribuce. Jako nejlepší se jeví telefonický kontakt nebo posílání e-mailů s tím, že v případě zájmu by byla sjednána osobní schůzka, na které by se dohodl termín a cena. Cena by se odvíjela od skupinového vstupného, ale v případě větší skupiny, nebo dokonce pravidelné spolupráce, by byla na místě větší sleva.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo zanalyzovat způsoby, jak tráví obyvatelé Mostu svůj volný čas a analýza nabídky jednotlivých subjektů, které poskytují služby spojené s volnočasovými aktivitami. V rámci práce byly definovány odborné pojmy související s volnočasovými aktivitami a byla zmapována situace center volnočasových aktivit jak v České republice, tak v zahraničí.

Dotazníkové šetření mezi obyvateli města Mostu ukázalo, že lidé mají o aktivní trávení volného času velký zájem. Ačkoli se ve městě nachází velké množství volnočasových zařízení, trh stále není nasycen.

Na základě této analýzy byl vypracován projekt nového centra volnočasových aktivit s názvem „Lanové centrum Most“. Toto lanové centrum by se nacházelo v blízkosti nového jezera Most, které je považováno za jeden z nejrozsáhlejších rekultivačních projektů v České republice. Zmíněná lokalita byla zvolena z důvodu jejího velkého budoucího potenciálu: měla by sloužit jako příměstská rekreační zóna pro obyvatele Mostu a časem by se měla stát vyhledávanou turistickou oblastí.

V rámci projektu nového centra volnočasových aktivit byl vypracován návrh na umístění, konkretizace cílové skupiny, analýza konkurence, SWOT analýza a popis čtyř P, tedy produktu, tvorby ceny, propagace a distribuce. Nutností bylo nastínit legislativní rámec provozování lanového centra a problematiku vlastnictví půdy v oblasti.

Analýzy potvrdily, že lanové centrum u jezera Most má velký potenciál, především kvůli absenci konkurence (tedy lanových center a parků) v Ústeckém kraji. V budoucnu by mohl svou působností pokrýt celý tento region, popřípadě by mohl přilákat návštěvníky z jiných krajů. Pravděpodobně největší hrozbou je obecně rozšířený názor na Mostecko jako čistě průmyslovou oblast bez jakéhokoli turistického významu.

Seznam obrázků

Obr. č. 1: Volnočasové aktivity v širším pojetí	24
Obr. č. 2: Čas strávený volnočasovými aktivitami mimo domov v pracovní den.....	41
Obr. č. 3: Čas strávený volnočasovými aktivitami mimo domov o víkendu.....	42
Obr. č. 4: Spokojenost s nabídkou volnočasových aktivit v Mostě z hlediska kvantity	42
Obr. č. 5: Spokojenost s kvalitou volnočasových aktivit v Mostě.....	43
Obr. č. 6: Ochota dojíždět za každodenními volnočasovými aktivitami	43
Obr. č. 7: Omezující okolnosti při provozování volnočasových aktivit	44
Obr. č. 8: Nejoblíbenější kulturní akce	45
Obr. č. 9: Preferované pohybové aktivity	45
Obr. č. 10: Využití cyklostezek, in-line drah a turistických stezek u nově vznikajícího jezera Most.....	46
Obr. č. 11: Motivace k pohybovým aktivitám	47
Obr. č. 12: Preferované zařízení u jezera Most.....	48
Obr. č. 13: Věk respondentů	48
Obr. č. 14: Lanová centra a parky v České republice	58

Seznam tabulek

Tab. č. 1: SWOT analýza lanového centra	59
Tab. č. 2: Ceník Lanového centra Most (v Kč)	63
Tab. č. 3: Kalkulace počátečních nákladů (uvedeno v tis. Kč, vč. DPH).....	65
Tab. č. 4: Kalkulace průběžných ročních nákladů (uvedeno v tis. Kč, vč. DPH)	67

Seznam použitých zdrojů

Odborné publikace

- [1] BAČUVČÍK, Radim. *Kultura jako faktor volného času: Nákupní chování na trzích vybraných volnočasových aktivit 2010*. 1. vydání, Zlín: Radim Bačuvčík – VerBuM, 2011, 116 s., ISBN 978-80-87500-11-8
- [2] BENEŠ, Edvard. D., BUREŠ, Slavomír. aj. *Mostecko: Regionální vlastivěda*. 1. vydání, Most: Nakladatelství Hněvín, 2004, 144 s., ISBN 80-86654-10-9
- [3] BOUČKOVÁ, Jana. a kol. *Marketing*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2003, 432 s., ISBN 80-7179-577-1
- [4] DUFKOVÁ, Jana. URBAN, Lukáš. DUBSKÝ, Josef. *Sociologie životního stylu*. 1. vydání, Praha: Vydavatelství PA ČR, 2007, 125 s., ISBN 978-80-7251-266-9
- [5] FORET, Miroslav. *Marketingový průzkum*. 1. vydání, Brno: Computer Press, 2008, 128 s., ISBN 978-80-251-2183-2
- [6] HAYWARD, Peter. *Leisure and Tourism*. 1. vydání. Oxford: Heinemann Educational Publ., 2000, 310 s., ISBN 0-435-45596-6
- [7] HÁJEK, Bedřich., HOFBAUER, Břetislav. PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogické ovlivňování volného času*. 1. vydání, Praha: Portál, s. r. o., 2008, 240 s., ISBN 978-80-7367-473-1
- [8] HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*. 1. vydání, Praha: Portál, 2004, 172 s., ISBN 80-7178-927-5
- [9] HORNER, Susan., SWARBROOKE, John. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. 1. vydání, Praha: Grada Publishing a. s., 2003, 488s., ISBN 80-247-0202-9
- [10] JANEČKOVÁ, Lidmila., VAŠTÍKOVÁ, Miroslava. *Marketing Služeb*. 1. vydání, Praha: Grada Publishing, 2001, 180 s., ISBN 80-7169-995-0
- [11] KLAUS Georg, BUHR Manfred. *Philosophisches Wörterbuch A-N*. 1. vydání. Leipzig: VEB Bibliographisches Institut, 1985, 457 s., ISBN 3-88436-144-9

- [12] KUBÁTOVÁ, Helena. *Sociologie životního způsobu*. 1. vydání, Praha: Grada Publishing, a. s., 2010, 272 s., ISBN 978-80-247-2456-0
- [13] MYŠIČKA, Martn., a kol. *Historie a současnost podnikání na Mostecku a Litvínovsku*. 1. vydání, Žehušice: Městské knihy s. r. o., 2006, 215 s., ISBN 80-86699-37-4
- [14] PÁCL, Pavel. *Velký sociologický slovník. 2. sv. P-Ž*. 1. vydání, Praha: Karolinum, 1996, 1627 s., ISBN 80-7184-310-5
- [15] PACHINGER, Karol., KELEMEN, Vojtěch. *Příměstské rekreační zóny*. 1. vydání, Praha: Merkur, 1986, 169 s., ISBN 51-536-86
- [16] POKORNÁ, Libuše. *Města ČSFR: Most*. 1. vydání, Praha: Vydavatelství Pressfoto, 1991, 119 s., ISBN 80-7046-012-11
- [17] STEBBINS, Robert. *Serious Leisure: A Perspective for Our Time*. 1. vydání, New Jersey: Transaction Publishers, 2006, 176 s., ISBN 0-7658-0363-1
- [18] ŠTÝS, Stanislav. *Proměny měsíční krajiny*. 1. vydání. Praha: Bílý slon, 1992, 256 s., ISBN 80-901291-0-2
- [19] ŠTÝS, Stanislav. *Rekultivační tvorba krajiny Severočeské hnědouhelné pánve*. 1. vydání, Ústí nad Labem: Dům techniky ČSVTS, 1980, 63 s., 60/687 A/80

Internetové zdroje

- [20] *AAIAC UK Ropes Course Guide 2011 Third Edition*. [online] SportandRecreation.org, 2011, [cit. 2.4.2013] Dostupné z: <http://www.sportandrecreation.org.uk/sites/sportandrecreation.org.uk/files/web/AAIAC%20UK%20Ropes%20Course%20Guide%202011%20Third%20Edition.PDF>
- [21] *Benedikt (jezero)*. [online] Wikipedia.org, 2013, [cit. 17.2.2013] Dostupné z: [http://cs.wikipedia.org/wiki/Benedikt_\(jezero\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Benedikt_(jezero))
- [22] BERÁNEK, Jan. *Most chce po státu pozemky kolem jezera na místě starého města*. [online] Ekolist.cz – zpravodajství, 2013, [cit. 9.4.2013] Dostupné z:

<http://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/most-chce-po-statu-pozemky-kolem-jezera-na-miste-stareho-mesta>

[23] *Ceník webových stránek.* [online] Studio20.cz, 2013, [cit. 14.4.2013] Dostupné z: <http://www.studio20.cz/cenik-webovych-stranek/>

[24] *Česká technická norma ČSN EN 15567-1.* [online] TechnickeNormy.cz, 2012, [cit. 3.4.2013] Dostupné z: http://import.technickenormy.cz/nahledy/91066_nahled.htm

[25] *Definice lokality typu „brownfield“.* [online] Kr-Ustecky.cz, 2004, [cit. 9.4.2013] Dostupné z: http://www.kr-ustecky.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=450018&id=431958&p1=110510

[26] *Ekonomické vyhodnocení území jezera Most.* [online] Cobraman-ce.eu, 2010, [cit. 30.3.2013] Dostupné z: <http://www.cobraman-ce.eu/LinkClick.aspx?fileticket=JPRervSTaRc%3d&tabid=65>

[27] *Endurance Day Most.* [online] EnduranceDay-Most.cz, 2012, [cit. 17.3.2013] Dostupné z: <http://www.enduranceday-most.cz/>

[28] *Golf Club Most - jde to i bez závlah.* [online] Golfovezpravy.cz [cit. 3.3.2013] Dostupné z: http://www.golfovezpravy.cz/kde-hrat-golf/o_hristich/golf-most-bez-zavlah.html

[29] *Historie Hockey Clubu Most.* [online] hmost.cz [cit. 17.2.2013] Dostupné z: http://www.hmost.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=33&Itemid=47

[30] *Informace ohledně prodeje, či pronájmu pozemků v oblasti Jezera Most.* [online] Most: Oficiální web města, 2009, [cit. 9.4.2013] Dostupné z: http://www.mesto-most.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=9959&id=4094

[31] *Katalog lanových center v České republice.* [online] Lanovacentra.com, 2013, [cit. 4.4.2013] Dostupné z: <http://www.lanovacentra.com/#ČR>

[32] *Koncepční záměry statutárního města Mostu v oblasti sportu.* [online] Most: Oficiální web města, 2012, [cit. 2.3.2013] Dostupné z: http://www.mesto-most.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=9959&id_dokumenty=13231

[33] *Koupaliště Ressler.* [online] SAS Most [cit. 11.3.2013] Dostupné z: <http://www.sas-most.cz/koupaliste-ressl>

- [34] *Lanová centra pro vzdělání a rozvoj.* [online] RopeCourses.eu, 2009, [cit. 4.4.2013] Dostupné z: http://www.ropescourses.eu/cs_CZ/produkty/stavba-lanovych-center/lanove-centra-pro-vzdelavani-a-rozvoj/
- [35] *Leisure centre.* [online] Wikipedia.org, 2013, [cit. 9.3.2013] Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Leisure_centre
- [36] MILER, Roman. *Toulavá kamera: Uhelné safari.* [online] CeskaTelevize.cz [cit. 17.3.2013] Dostupné z: <http://toulavakamera.ceskatelevize.cz/article.asp?id=3316>
- [37] *Most v proměnách.* [online] Most: Oficiální web města, 2009, [cit. 2.3.2013] Dostupné z: http://www.mesto-most.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=9959&id_dokumenty=3939
- [38] *Mostecko - Hvězdárna na hradě Hněvín.* [online] e-region.cz [cit. 17.2.2013] Dostupné z: <http://www.e-region.cz/mostecko/hvezdarna-hnevin.aspx>
- [39] *Multikino.* [online] Wikipedia.org, 2013, [cit. 13.3.2013] Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Multikino>
- [40] *Napouštění jezera Most.* [online] Palivový kombinát Ústí, s. p., 2013 [cit. 11.3.2013] Dostupné z: http://www.pku.cz/pku/site.php?location=5&type=napousteni_most
- [41] *Nový kulturní dům Repre v Mostě: místo rekonstrukce bude demolice.* [online] Finance.cz, 2012, [cit. 12.3.2013] Dostupné z: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/344272-novy-kulturni-dum-repre-v-moste-misto-rekonstrukce-bude-demolice/>
- [42] *Obchodní centrum Central Most - O Centralu.* [online] CentralMost.cz [cit. 2.4.2013] Dostupné z: <http://www.centralmost.cz/o-centralu/>
- [43] *Počasí v Čechách během roku.* [online] Predpoved-Pocasi-Dlouhodobá.cz, 2013, [cit. 13.4.2013] Dostupné z: <http://predpoved-pocasi.dlouhodobá.cz/cz/podnebi-typicke-pocasi-cechy.php>
- [44] *Propagační tiskoviny města.* [online] Most: Oficiální web města, 2013 [cit. 20.2.2013] Dostupné z: http://www.mesto-most.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_org=9959&id_ktg=1424&p1=4794

- [45] *Průvodce po rekultivacích na Mostecku*. [online] Ekologické centrum Most, 2013, [cit. 23.2.2013] Dostupné z: http://www.ecmost.cz/rekultivace.php?page=pruvodce_vrbensky
- [46] *Přesun kostela*. [online] kostel-most.cz [cit. 15.2.2013] Dostupné z: <http://www.kostel-most.cz/presun-kostela/>
- [47] *Reklamní plochy v Mostě*. [online] MojeBillboardy.cz, 2013, [cit. 9.4.2013] Dostupné z: http://www.mojebillboardy.cz/hledat?search_county=44-most
- [48] *Rekultivace – principy a historie*. [online] Czechcoal.cz [cit. 26.2.2013] Dostupné z: <http://www.czechcoal.cz/cs/profil/skupina/rekultivace.html>
- [49] *Služby Technických služeb města Mostu*. [online] Technické služby města Mostu, a. s., 2012, [cit. 17.2.2013] Dostupné z: <http://www.tsmost.cz/sluzby/>
- [50] *Sport*. [online] Wikipedia.org, 2013, [cit. 17.3.2013] Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Sport>
- [51] *Sportovní hala Most*. [online] SportovniHalaMost.cz, 2013, [cit. 7.4.2013] Dostupné z: <http://www.sportovnihalamost.cz/index.php?volba=24>
- [52] *Stavba lanových parků – studie a projekt*. [online] LanoveParky.cz, [cit. 12.4.2013] Dostupné z: <http://www.lanoveparky.cz/cz/sluzby/stavba-lanovych-parku/studie-a-projekt/>
- [53] *Strategický plán rozvoje města Mostu do roku 2020 - kompletní znění*. [online] Most: Oficiální web města, 2012, [cit. 27.2.2013] Dostupné z: http://www.mesto-most.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=9959&id_dokumenty=14721
- [54] *Středisko volného času Most*. [online] SVC-Most.estranky.cz, 2013, [cit. 23.3.2013] Dostupné z: <http://www.svc-most.estranky.cz/>
- [55] ŠOLTYSOVÁ, Vlasta. *Silnici kolem jezera do Radčic zdržuje obří most a odvolání*. [online] HomerLive.cz – zpravodajství, 2012, [cit. 9.4.2013] Dostupné z: http://www.homerlive.cz/zpravodajstvi/silnici_kolem_jezera_do_radcic_zdrzuje_obri.html

- [56] *Uhelné safari.* [online] Czechcoal.cz [cit. 17.3.2013] Dostupné z: <http://www.czechcoal.cz/cs/region/safari/index.html>
- [57] *Výroční zpráva statutárního města Mostu za rok 2011.* [online] Most: Oficiální web města [cit. 16.3.2013] Dostupné z: http://www.mesto-most.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=9959&id_dokumenty=14289
- [58] *Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).* [online] ZakonyCR.cz [cit. 17.3.2013] Dostupné z: [http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-\(obecni-zrizeni\).html](http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-(obecni-zrizeni).html)
- [59] *Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání.* [online] BusinessCenter.cz [cit. 3.4.2013] Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/zivnost/cast1.aspx>
- [60] *Živnost volná pro fyzické osoby s bydlištěm na území ČR.* [online] BusinessInfo.cz [cit. 3.4.2013] Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/zivnost-volna-fo-bydliste-uzemi-cr-4883.html>

Seznam příloh

Příloha A Dotazník

Příloha B Mapa vlastníků pozemků v oblasti jezera Most

Příloha C Srovnání fotografií jezera Most z roku 2009 a 2012

Příloha A: Dotazník

Dobrý den,

jmenuji se Kateřina Bártová a jsem studentkou Fakulty ekonomické Západočeské univerzity v Plzni. Chtěla bych Vás požádat o vyplnění tohoto dotazníku, který má za cíl zmapovat poptávku po volnočasových aktivitách v Mostě. Zaškrtněte prosím jen jednu možnost, není-li uvedeno jinak.

Vaše odpovědi jsou samozřejmě zcela anonymní a budou zpracovány v mé bakalářské práci s názvem Analýza volnočasových aktivit v Mostě.

Děkuji za Váš čas.

1. Kolik hodin trávíte volnočasovými aktivitami mimo domov v pracovní den?

- méně než hodinu
- jednu až dvě hodiny
- dvě až tři hodiny
- tři hodiny a více
- netrávím svůj volný čas mimo domov

2. Kolik hodin trávíte volnočasovými aktivitami mimo domov o víkendu?

- méně než hodinu
- jednu až tři hodiny
- čtyři až šest hodin
- šest hodin a více
- netrávím svůj volný čas mimo domov

3. Jste spokojen(a) s nabídkou volnočasových aktivit v Mostě z hlediska kvantity?

- velmi spokojen(a)
- spíše spokojen(a)
- spíše nespokojen(a)
- velmi nespokojen(a)
- nemám o tom přehled

4. Jste spokojen(a) s kvalitou volnočasových aktivit v Mostě?

- velmi spokojen(a)

- spíše spokojen(a)
- spíše nespokojen(a)
- velmi nespokojen(a)
- nemám o tom přehled

5. Jak dlouho jste ochotný/á za každodenními volnočasovými aktivitami dojíždět?

- vůbec
- maximálně čtvrt hodiny
- maximálně půl hodiny
- maximálně hodinu
- více než hodinu

6. Jaká je Vaše hlavní omezující okolnost při provozování volnočasových aktivit?

- nedostatek volného času
- nedostupnost dané aktivity v místě mého bydliště
- finance
- nemám s kým je provozovat
- jiné důvody

7. Jaké kulturní akce navštěvujete nejčastěji?

- divadlo
- kino
- kluby, diskotéky
- koncerty
- plesy
- jiné

8. Jaké preferujete pohybové aktivity?

- kolektivní
- individuální
- kombinace obou
- žádné

9. Jakým sportům se věnujete?

10. Co je pro Vás největší motivací k pohybovým aktivitám?

- péče o zdraví a vzhled
- zábava/osobní potřeba
- uvolnění a zbavení se stresu
- kvůli partnerovi/partnerce/přátelům
- sportovní úspěch
- navazování kontaktů s novými lidmi
- nevěnuji se pohybovým aktivitám

11. Budete využívat nové cyklostezky, in-line dráhy nebo turistické stezky u nově vznikajícího jezera Most? (můžete zaškrtnout více odpovědí)

- ano, cyklostezky
- ano, in-line dráhy
- ano, turistické stezky
- nebudu využívat

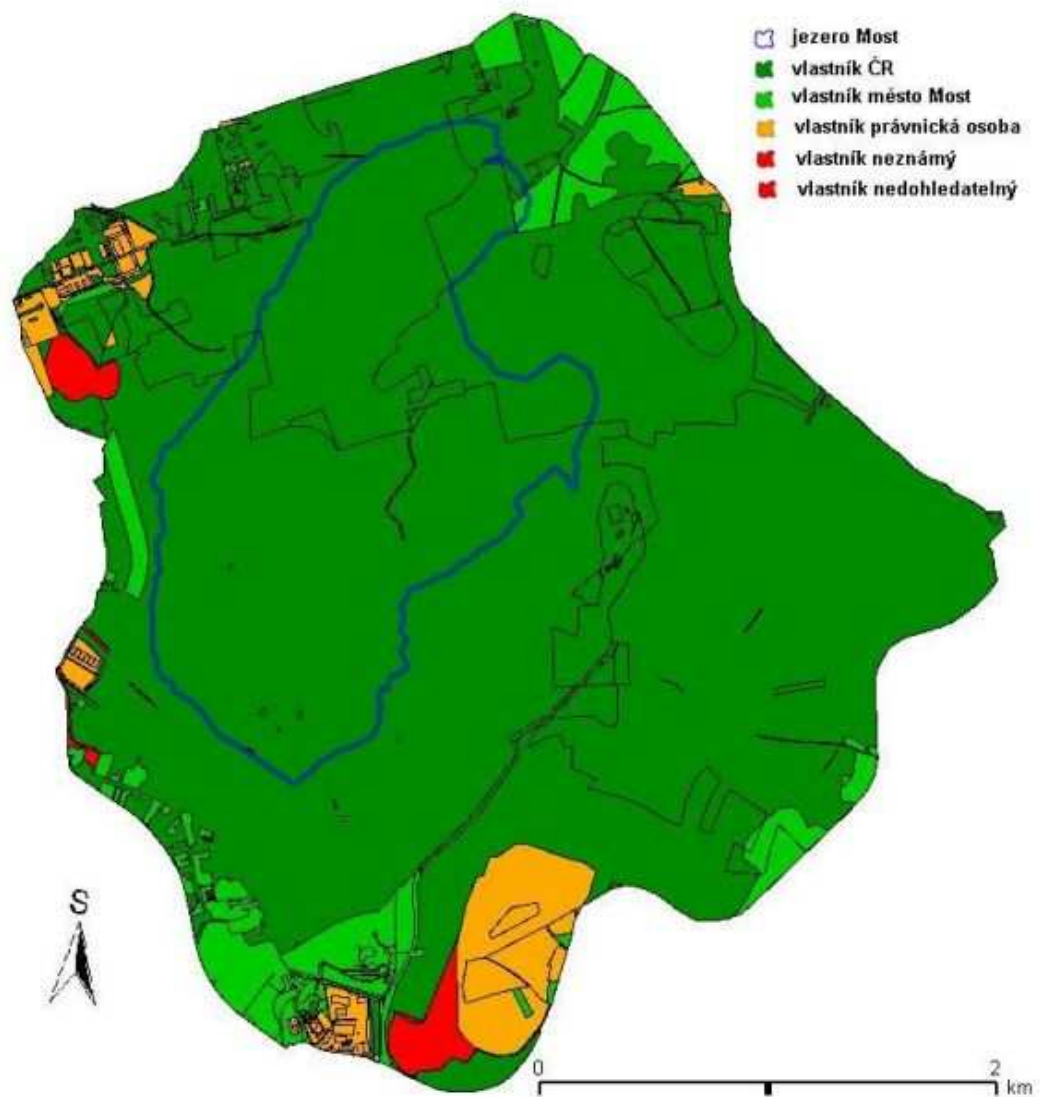
12. Jaké z následujících zařízení byste preferoval(a) u jezera Most?

- minigolf
- lanové centrum
- tenisové kurty
- hřiště pro plážový volejbal

13. Váš věk:

- mladší 15 let
- 15-20 let
- 21-30 let
- 31-40 let
- 41-50 let
- 51-60 let
- 61 a více let

Příloha B: Mapa vlastníků pozemků v oblasti jezera Most



Zdroj: Ekonomické vyhodnocení území jezera Most, 2010

Příloha C: Srovnání fotografií jezera Most z roku 2009 a 2012



Zdroj: Palivový kombinát Ústí, státní podnik, 2012

Abstrakt

BÁRTOVÁ, Kateřina. *Analýza volnočasových aktivit v Mostě*. Bakalářská práce. Plzeň: Fakulta ekonomická Západočeská univerzita v Plzni, 78 s., 2013

Klíčová slova: volnočasové aktivity, příměstská rekreace, lanové centrum

Bakalářská práce se zabývá analýzou volnočasových aktivit ve městě Most z hlediska nabídky i poptávky. V rámci práce jsou definovány odborné pojmy související s volnočasovými aktivitami a je zde popsána situace center volnočasových aktivit v České republice a ve světě. Součástí práce je vyhodnocení dotazníku, které mapuje současné preference ve využívání volného času mosteckého obyvatelstva. Cílem práce je na základě zmíněné analýzy navrhnout projekt centra volnočasových aktivit. Závěrečná část práce se tedy zabývá návrhem a marketingovým mixem nového lanového centra v příměstské rekreační oblasti u jezera Most.

Abstract

BÁRTOVÁ, Kateřina. *Analysis of Leisure Activities in Most*. Bachelor thesis. Pilsen: Faculty of Economics, University of West Bohemia in Pilsen, 78 p., 2013

Keywords: leisure activities, suburban recreation, ropes course

The bachelor work is focused at analysis of leisure activities in Most, both supply and demand. There are explained technical terms concerning leisure activities and situation of leisure centres in the Czech Republic and in the world. Evaluation of the survey is part of the work, which contains current preferences in spending free time of the inhabitants of Most. The goal of the work is, according to the analysis, to suggest a project of a leisure centre. The final part of the work includes layout and marketing mix of a new ropes course in suburban recreation area near lake Most.